



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal

HST

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	5
1.1	Förvaltningsövergripande.....	5
1.2	Område Akutsjukvård.....	6
1.3	Område Nära vård.....	6
1.4	Område Medicinsk diagnostik och teknik.....	7
1.5	Område Medicinsk stab.....	8
1.5.1	Covid-19-läge inklusive vaccination.....	8
1.5.2	Vaccination Covid-19.....	9
1.6	Område Planerings- och utvecklingsstab.....	10
2	MÅLOMRÅDE ETT VÄLMÅENDE VÄSTMANLAND.....	11
2.1	Täckningsgrad mammografi.....	11
2.2	Täckningsgrad aortascreening.....	11
2.3	Täckningsgrad cellprov.....	11
2.4	Täckningsgrad tarmcancerscreening.....	11
2.5	Förtroende för regionens hälso- och sjukvård.....	11
3	MÅLOMRÅDE EN EFFEKTIV VERKSAMHET AV GOD KVALITET.....	13
3.1	Hjälpmiddelscentrum – Andel erbjuden tid för utprovning inom 15 arbetsdagar.....	15
3.2	Hjälpmiddelscentrum – Andel utförd reparation inom 5 dagar.....	15
3.3	Hjälpmiddelscentrum – Andel leveranser enligt planerad leveransdag.....	15
3.4	Tillgänglighet specialistsjukvård besök 90 dagar förvaltningsövergripande.....	16
3.5	Tillgänglighet område Akutsjukvård.....	17
3.6	Tillgänglighet område Nära vård.....	19
3.7	Tillgänglighet område Medicinsk diagnostik och teknik.....	22
3.8	Andel cancerpatienter som genomgått vårdförloppet enligt angiven ledtid.....	24
3.9	Nyttjande av E-tjänster/antal anslutna invånare.....	24
3.10	Andel oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar för patienter 65 år och äldre.....	24
3.11	Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård.....	25
3.12	Medicinsk kvalitet enligt vården i siffror.....	25
3.13	Följsamhet till basala hygien och klädrutiner samt vårdrelaterade infektioner.....	25
3.14	Trycksår i slutenvård.....	25
3.15	Antibiotikaanvändning.....	26
3.16	Antalet körda mil/uthyrd individmärkt hjälpmedelsvolym.....	26
3.17	Remissinflöde Somatik.....	26
3.18	Remissinflöde Psykiatri.....	27
3.19	Undvikbar slutenvård.....	27
4	PRODUKTION.....	28

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

4.1	Förvaltningsövergripande.....	28
4.2	Område Akutsjukvård.....	29
4.3	Område Nära vård exkl. Vårdval.....	30
4.4	Område Nära vård, Vårdval primärvård.....	31
4.5	Upphandlad vård i länet och tandvård.....	31
4.5.1	Upphandlad vård i länet.....	32
4.5.2	Tandvård.....	32
4.6	Område Medicinsk diagnostik och teknik.....	33
5	UPPFÖLJNING STATLIGA ÖVERENSKOMMELSER ELLER LIKNANDE.....	35
5.1	God och nära vård.....	35
5.2	Psykisk hälsa.....	36
5.3	Ökad tillgänglighet – korta vårdköer.....	36
5.4	Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp.....	36
5.5	Effektiv cancervård.....	37
5.6	Kvinnors hälsa.....	37
5.7	Läkarmedverkan i äldreomsorgen.....	38
5.8	Statsbidrag Utökat antal vårdplatser.....	38
5.9	Hållbart arbetsliv.....	38
6	MÅLOMRÅDE STOLTA OCH ENGAGERADE MEDARBETARE OCH UPPDRAKSTAGARE.....	39
6.1	Sjukfrånvaro och rehabiliteringsärenden.....	39
6.2	Arbetsmiljöavvikelser.....	40
6.3	Kompetensförsörjning.....	41
6.4	Medarbetarundersökning.....	41
6.5	Övrig väsentlig information.....	42
6.5.1	Arbetad tid.....	42
6.5.2	Hållbar och självständig bemanning.....	42
6.5.3	Hållbart ledarskap inom HSF.....	42
6.5.4	Bemanning.....	42
7	MÅLOMRÅDE STARK OCH UTHÅLLIG EKONOMI.....	43
7.1	Förvaltningsövergripande resultat.....	43
7.2	Intäkts- och bruttokostnadsförändring jämfört med föregående år.....	46
7.3	Genomförda och planerade åtgärder för en ekonomi i balans.....	47
7.4	Arbetad tid/Personalkostnadsutveckling.....	48
7.4.1	Lönekostnadsutveckling exklusive externt inhyrd personal.....	50
7.4.2	Kostnadsutveckling externt inhyrd personal.....	51
7.5	DRG-poäng per årsarbetare.....	52
7.5.1	Kostnad per arbetad timme.....	53
7.6	Skattad ekonomisk effekt av pandemin 2022.....	54
7.7	Åtgärder för avvikelshantering.....	55

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.8	Resultat – Område/verksamhetsområde	56
7.9	Investeringsredovisning.....	60
8	UPPFÖLJNING INTERNKONTROLL	61
8.1	Behörighetstilldelning i Cosmic	61
8.2	Lagefterlevnad miljö.....	61
8.3	Brandskydd	61
8.4	Makulering av kundfakturor	61
8.5	Granskning av utanordningslistor.....	61
9	FRAMTIDSBEDÖMNING	62
10	LÄGESRAPPORT – UPPDRAG I FÖRVALTNINGSPLANEN.....	64
11	INTERN REFERENS	70
12	BILAGOR	70

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

1 INLEDNING

1.1 Förvaltningsövergripande

Hälso- och sjukvården i Region Västmanland har generellt en god kvalitet, en tillgänglighet som är bland de bättre i Sverige och gör stora steg framåt i förflyttningen mot nära vård, men börjar likt resten av landet få svårigheter med kompetensförsörjningen för viss legitimerad personal. Även om kostnadsutvecklingen var 2,6% under 2022, var utgångspunkten ett högt kostnadsläge 2021. Det ekonomiska resultatet blev -480,7 Mnkr.

Kvalitetsmässigt når Region Västmanland uppsatta målnivåer i 69% av utvalda sjukdomsområden. Stora och breda insatser har skett för att hantera uppskjuten vård och öka tillgängligheten. Generellt har det skett en ökad produktion, men ökat inflöde gör att det inte alltid avspeglar sig i bättre tillgänglighet. I de flesta områden ligger tillgängligheten i Västmanland, även om den inte är tillfredställande, bland de bättre i landet och Region Västmanland var under 2022 näst bästa region på att förbättra tillgängligheten. Insatserna, som till stor del finansierats via statsbidrag, visar sig naturligt som stora kostnader, vilket också avspeglar sig i ökning av hyrpersonal och köpt vård.

Kompetensförsörjningen är ett nyckelområde för att långsiktigt klara verksamheten. Beroende på lokala förutsättningar arbetas det med olika insatser, som kompetensväxling, kompetensutveckling, särskilda rekryteringssatsningar och arbete med hälsofrämjande arbetsplatser. Arbete pågår också för att stärka och stödja det nära ledarskapet, inte minst för enhetschefer. Den upplevda arbetsmiljön är också en viktig faktor för kompetensförsörjningen, både för att rekrytera och behålla kompetens. Arbetsmiljön är också ett resultat av våra arbetssätt, precis som kvalitet och ekonomi är, vilket gör att det blir en viktig faktor i omställningen mot nya arbetssätt.

Inom programmet Nära Vård löper implementering av nya verksamheter och arbetssätt på i stort enligt plan, med etablering av mobila närvårdsteam, hemsjukvård av barn, mottagning för tidigare insatser, Äldrepsykiatrisk mottagning, barnfetma och föräldraskapsstöd. Insatser avseende vuxna med förvärvad hjärnskada, levnadsvanor och fetma för vuxna samt personcentrerad – Patientkontrakt är alla under uppstart. Närvårdarbetet har redan gett resultat, till exempel genom att behovet av slutenvård sjunker kraftigt bland personer anslutna till de mobila närvårdsteamerna.

Det ekonomiska resultatet blev -480,7 Mnkr, vilket är bättre än prognosen i oktober (minus 510 Mnkr). Ett gott utfall för prestationsbaserade statsbidrag bidrog till förbättringen mot prognos mot slutet av året.

Smittspridning av Covid, men också andra virus som influensa och RS har lett till stor belastning på vården under början av året, under sommaren och mot slutet av året. Detta ledde till ökat vårdbehov hos invånarna men också hög sjukfrånvaro, vilket pressade verksamheten och påverkade produktionen.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

1.2 Område Akutsjukvård

Området har präglats av periodvis hög frånvaro under året och högt remissinflöde, trots detta står vi oss väl nationellt avseende tillgänglighet samt en ökad produktion jämfört med föregående år. Detta har varit genomförbart tack vare förändrade arbetssätt, teamarbete, flexibilitet och lojalitet. Medelvårdtiden motsvarar föregående år, trots att antalet disponibla vårdplatser är färre, bidragande faktorer är att områdets verksamheter aktivt arbetar för att patienterna ska få sin vård på rätt vårdnivå inom sjukhuset. Exempel på detta är kirurgiska observationsplatser och att ett antal verksamheter arbetar för tidiga utskrivningar med utökad dagvårdsverksamhet, där snar uppföljning kan ske med bibehållen medicinsk säkerhet och trygghet.

Under året har det också blivit tydligt att den helt avgörande faktorn för att bedriva vård är tillgången på kompetenta medarbetare, framför allt sjuksköterskor. För att möjliggöra detta behöver en helt ny organisatorisk modell tas fram där man tar ett helhetsgrepp, detta arbete startar under Q1 2023.

Framför allt inom medicin och onkologi sker en snabb ökning av nya läkemedel, precisionsmedicin och gentestning. Nya dyra läkemedel kräver också mer testning före behandling från patologen, laboratorieprover samt utvärdering med röntgenundersökningar som MR och PET.

Ett stort antal utvecklingsarbeten har genomförts under året för att förbättra kvalitet, bemötande, tillgänglighet och arbetsmiljö.

Programmet Nytt Akutsjukhus har nu gått in i etableringsfas som påverkat verksamheter och besökare på sjukhusområdet.

Projektet, Enheten för planerade operationer Sala (EPOS) fortgår med målet att starta planerade slutenvårdoperationer i Sala under hösten 2023.

Ökat antalet avancerade röntgenundersökningar, beställning av laboratorieprover, införande av dyra läkemedel, den högspecialiserade vården, förstärkta ersättningen och inhyrning påverkar det ekonomiska resultatet.

1.3 Område Nära vård

Produktionen har ökat inom de flesta verksamheter under 2022. Antal unika patienter som får vård ökar också stadigt. Mest uttalad är ökningen på BUP och Habiliteringscentrum. Antalet patienter på BUP har ökat med 53,8% på fyra år och var 2022 5 960 st. Habiliteringscentrum har på tio år mer än femdubblat antalet inskrivna patienter; från ca 1000 till knappt 6000 patienter.

Det totala antalet besök i primärvården uppgår nu till 1 030 000, vilket är högre än året före pandemin (2019). Därutöver genomfördes mer än 273 000 vaccinationer. Den statsbidragsfinansierade särskilda satsning på utökat läkarstöd till kommunerna tycks ha givit effekt då antalet hemsjukvårdsbesök på särskilda boenden har ökat med 2500 (26%) jämfört 2021. Glädjande nog minskar för första gången besöken hos externa digitala vårdgivare (ex Kry, MinDoktor); totalt genomfördes 47 775 besök, en minskning med 19%. Tyvärr har kontinuitetsindex läkare minskat jämfört med föregående år, något som sannolikt återspeglar svårigheterna att rekrytera och behålla läkare i primärvården.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Bemanningsläget har under året varit bekymmersamt i flera verksamheter, där vårdplatser fått hållas stängda i såväl Köping, Sala och Fagersta. Många rapporterar en försämring under slutet av 2022, och ett ökat beroende av hyrpersonal. En viss ljusning tycks dock skönjas i Fagersta där man under hösten lyckats med flera rekryteringar.

Många verksamheter uppvisar mycket goda medicinska resultat. Ett exempel är medicinkliniken i Köping som åter igen fått utmärkelse för god strokevård som ett av de fem sjukhus i landet som har högst kvalitetspoäng inom strokeområdet.

Flera nya verksamheter har startat under året. I december invigdes äntligen lågtröskelmottagning med sprutbytesverksamhet, den äldrepsykiatriska mottagningen startade några månader tidigare och närvårdsteam finns nu etablerat på samtliga sjukhusorter i regionen. De första utvärderingarna av närvårdsteamens visar på en påtaglig reduktion i antal vårdtillfälle och vård dagar före respektive efter anslutning till teamen. Barn- och ungdomshälsan har under hösten också öppnat mottagningsverksamhet i Sala.

Sammanläggningen av Västmanlands sjukhus Sala (medicinkliniken Sala) och Palliativa kliniken till Närsjukvård Öst har bidragit till ökad kraft i utvecklingen av den palliativa vården i länet. Det palliativa rådet är återstartat. Arbete pågår för att säkra tillgången till palliativa vård dygnet runt i hela regionen, och för att förbättra samverkan mellan kommunerna och regionen avseende basal- och avancerad hemsjukvård.

1.4 Område Medicinsk diagnostik och teknik

Remissinflödet till de diagnostiska verksamheterna har ökat vilket avspeglas i en ökad produktion för röntgenkliniken, laboratoriemedicin samt bröststradiologiska klinikerna.

Väntetiden till elektiva hjärtultraljud, samt datortomografi- och magnetkameraundersökningar av lägre prioritet är fortsatt under önskad nivå. Bröststradiologiska kliniken har under året arbetat fokuserat med att komma i kapp med mammografiscreeningen och har vid årets slut i det närmaste nått målet på 24 månaders intervall.

Generellt ses en trend inom diagnostiken där akuta undersökningar ökar och där tidsbokad verksamhet därmed påverkas genom längre väntetider. Efterfrågan på mer avancerad diagnostik under dygnets alla timmar ger utmaningar avseende resurser och kompetens.

Verksamheterna Medicinsk teknik samt Hjälpmiddelscentrum har produktion i nivå med plan och god tillgänglighet även om Hjälpmiddelscentrum tidvis påverkats av störda globala

Planering inför NAV fortgår, nu med fokus på upphandling av tung utrustning till etapp 1 samt planering inför nu beslutade etapp 2.

Bröststradiologiska kliniken har beslutat om ackreditering enligt ISO 15189, vilket inleds under år 2023.

EU-förordningen gällande medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik (IVDR 2017/746) trädde i kraft 26 maj med den första etappen i ett stegvist införande. Nya krav träder därmed i kraft avseende egentillverkning inom laborierverksamheten. Under året har därmed egentillverkning av testceller för användning inom blodgruppsserologiska utredningar fastställts.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Området har en budgetavvikelse på +39,5 Mnkr vilken primärt beror på högre försäljning än budgeterat samt ej budgeterade statsbidrag.

De diagnostiska verksamheterna har under året haft ökande problem med kompetensförsörjning gällande framför allt biomedicinska analytiker samt röntgensjuksköterskor.

1.5 Område Medicinsk stab

Under året har både smittskyddsläkare samt biträdande smittskyddsläkare rekryterats. Vårdhygienisk rådgivning har givits kopplat till NAV. Infektionsverket lanseras successivt. Mallförvaltning i Cosmic är en kritisk funktion som ställer allt högre krav på Sjukvårdsfarmaci och en översyn har initierats tillsammans med IT. Under november genomfördes möte med verksamhetscheferna områdesvis med temat från Basala hygienrutiner till patientsäkerhetskultur.

Ett forskningsråd har startats upp för att underlätta för klinisk forskning i förvaltningen.

Enheten för Sjukvårdsfarmaci arbetar intensivt med att iordningställa lokal för steril extempore. Planerad driftstart februari 2023. Enheten har under året arbetat med avvikelser gällande läkemedelshantering och har initierat ett samarbete med Medicinkliniken med syfte i att skapa en bättre process för klassificering och uppföljning. Klinisk farmaci har startats upp vid Köpings sjukhus, Närvårdsteamet Västerås samt vid Äldrepsykiatrisk mottagning inom Nära Vård.

Fortlöpande arbete med implementeringen av krav enligt EU-förordningen för medicintekniska produkter (MDR2017/745). Region Västmanland har under året inlett ett implementeringsarbete för införande av ISO 80369-6 NRFit™, vilket är standarden för neuraxiala användningsområden och (större) regional anesthesi, i syfte att minska risken för incidenter orsakade av felkopplingar.

Chefläkare har bland annat deltagit i nationell riskanalys av införandet av Nationella Läkemedelslistan, ansvarat för handläggning av IVO:s tillsynsärenden gällande vårdplatser och kompetensförsörjning samt besvarat remisser om tvångsvård. Centrala patientsäkerhetsteamet har sedan årsskiftet tf. enhetschef 50% och ny chefsjuksköterska har tillträtt i maj. En ny grundutbildning för avvikellesamordnare har tagits fram för fördjupad kunskap i patientsäkerhet samt utrednings- och förbättringsarbete. Analysledare har effektiviserat processen för händelseanalys.

1.5.1 Covid-19-läge inklusive vaccination

Smittspridning covid-19 minskade successivt från en mycket hög nivå under januari-februari till en låg nivå under mars-april. Under juni skedde en ökning kopplat till spridning av omikronvarianten BA5. Den spridningen höll i sig under hela sommaren. Något fler sjukhusinläggningar och fler sjuka i personalen har blivit konsekvens av spridningen. Krav på att bära munskydd under hela arbetspasset infördes under juli. Senare delen av augusti ses en tendens till minskad smittspridning. Mot slutet av året sker åter en kraftig ökad spridning av Covid-19 samtidigt som influensa och RS-virus också sprids. Stor belastning på sjukvården med såväl många sjukhusvårdade och som sjukfrånvaro bland personalen.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

1.5.2 Vaccination Covid-19

Vaccinationsarbetet har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. För varje given dos ser vi avtagande vaccinationsgrad. När restriktionerna släpptes och vaccinationspassets betydelse minskade såg vi också minskad vaccinationsgrad i hela samhället men främst i socioekonomiskt utsatta områden. Totalt har vi inom regionen givit 689 838 doser.

- Vaccinationer har primärt givits inom primärvården men i utökade lokaler, primärvården har tillförts resurser, såväl ekonomiska som materiella och personella.
- Vaccination på skolor för elever i åldern 12+ år
- Vaccination på SÄBO, hemsjukvård, LSS
- Särskilda insatser i områden med lägre vaccinationsgrad för att öka tillgängligheten och nå ut till ovaccinerade
- Fortsatt tillgänglighet och vaccination på länets alla vaccinationsmottagningar.
- Kommunikationsinsatser kring vaccination i ex. Sociala medier, media, brevutskick till aktuella åldersgrupper. Uppföljning av åtgärder. Vaccinationerna har följts upp dagligen i delprojekt Vaccinationsplanering, veckovis i projektmöten och varannan vecka i styrgruppsmöten. Projektet har haft en kontinuerlig dialog med Vaccinationsmottagningarna (Primärvården) en gång per vecka och deltagit i mötesforum med regionens MAS:ar och skolor. Projektet har representerat regionen och följt upp vaccinationsåtgärder i mötesforum med SKR och Folkhälsomyndigheten



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

1.6 Område Planerings- och utvecklingsstab

Planering -och utvecklingsstabens enheter har att stödja HSF's verksamheter. Under året har bl a följande uppdrag genomförts eller initierats, för mer detaljer se bilaga kvalitetsboks slutet;

- Rådet för kunskapsstyrning har arbetet med analys av resultaten i Vården i siffror. Utifrån gapanalyser har en Lokal arbetsgrupp (LAG) Tobak bildats för att fokusera på stöd till vårdens verksamheter samt LAG Matvanor/Obesitas.
- Stöd till införande av 10 personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp
- Cancerplanens målområden med fokus på stöd till införande av Min vårdplan, tarmcancerscreening, cervixcancerutrotning samt organiserad prostatacancer testning samt uppföljning.
- Påbörjat ett framtagande av en utbildningsmodell för kvalitetsdriven verksamhetsutveckling.
- Fokus på patient som medskapare (patientkontrakt) genom att ta fram ett utbildningsmaterial och utbilda coacher i tjänstedesign som kan stödja i utvecklingsprojekt.
- Ett intentionsdokument för VFU (Verksamhetsförlagd utbildning) är framtaget tillsammans med MDU (Mälardalens universitet). Förvaltningen har haft temaår *Handledning* med ett flertal aktiviteter för att stärka VFU.
- Fortsatt implementering av AT 18 månader vilket inneburit en utökning av AT tjänster med 20%. Uppstart av de första BT tjänsterna. Fortsatt stabil hög kvalitet på AT utbildningen med plats 16 av 62 på AT rankningen.
- Samordnat införandeprocessen för digitala kallelser, både kring digitala verktyg och arbetssätt. En översyn och bearbetning av patientinformation har gjorts.
- Vårdgarantienheten har fokuserat på att utveckla och bredda verksamhetens uppdrag och fler verksamheter efterfrågar stöd. Arbetet har uppmärksammats som det goda exemplet i SKR nationella nätverk för vårdlotsar.
- Konceptet med Bemanningspartner har slagit väl ut och ger idag ett proaktivt stöd till ett 70 tal chefer. Ett schemaplaneringssystem (Tessa) har testats och upphandlats.
- En chefspool har startats under hösten och den första chefspoolaren är ute på uppdrag i en verksamhet.
- Resursenhetens uppdrag har utökats att även stödja psykiatri och sjukhusen i länet med bemanning och avrop.
- Ett utökat samarbete med centrum för hållbarhet har initierats under våren och därmed har förvaltningen fått en resurs som kan stödja verksamheter med att bidra till en hållbar utveckling.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

2 MÅLOMRÅDE ETT VÄLMÅENDE VÄSTMANLAND

Mål	Indikator	Målvärde 2022	Utfall	Redovisas
Ett välmående Västmanland				
Följsamhet till nationella screeningprogram	Täckningsgrad mammografi	85 %	2019: 84,4 % 2020: 79,9 % 2021: 79,5 % 2022: 78,5 %	År
	Täckningsgrad aortascreening	85 %	2019: 82 % 2020: 67 % 2021: 90 % 2022: 88 %	År
	Täckningsgrad cellprov	85 %	2019: 82 % 2020: 83 % 2021: 85 % 2022: Ej klart	År
	Täckningsgrad tarmcancerscreening	85%	Påbörjad 2022	År
Invånarna ska ha förtroende för regionens hälso- och sjukvård	Andel invånare som har förtroende för sjukhusen	75 %	72 % (2021: 76 %)	År
	Andel invånare som anser väntetiderna till sjukhusen som rimliga	70%	53 % (2021: 60%)	År
	Andel invånare som har förtroende för vårdcentraler	75%	61 % (2021: 65%)	År
	Andel invånare som anser väntetiderna till vårdcentralerna som rimliga	70 %	72 % (2021: 74 %)	År

Kommentarer till indikatorer i målområdet:

2.1 Täckningsgrad mammografi

Deltagarfrekvensen inom mammografiscreening når inte det önskade målvärdet. Initialt fanns en misstanke om kvardröjande effekter av pandemin, vilket inte är troligt i en vidare jämförelse nationellt. Utreder om effekten beror på omställning till digitala kallelser. Påminnelse via sms kan kanske hjälpa till för att öka deltagandet.

2.2 Täckningsgrad aortascreening

Ungefär 1 500 patienter erbjuds screening av aortaaneurysm varje år. Screeningen under 2022 gick enligt plan. Täckningsgraden för året blev 88%, jämfört målvärde 85 %.

2.3 Täckningsgrad cellprov

Gynekologisk cellprovtagning ställdes inledningsvis in i början av pandemin utifrån ett regionbeslut. Sedan maj 2020 har det pågått ett arbete för återupptagande av screeningverksamheten. För flera barnmorskemottagningar har det arbetet pågått även under 2021. Under 2022 har alla mottagningar i regionen kommit ifatt och vi ligger i fas med kallelserna. Täckningsgraden ligger nu på 85% för 2021 (data för 2022 finns ännu ej) vilket är i nivå med mål och rikets genomsnitt.

2.4 Täckningsgrad tarmcancerscreening

Tarmcancerscreening i Västmanland påbörjades i maj 2022. Ett femtiotal patienter har genomgått undersökningen. Patienter med positiva svar genomgår koloskopiundersökning.

2.5 Förtroende för regionens hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdsbarometern är en nationell mätning som Region Västmanland deltar i, genom mätningen tillfrågas årligen 1 000 västmanlänningar om sin uppfattning av

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

vården. Enkäten görs i två omgångar där 500 invånare svarar under våren och 500 under hösten. Resultatet från fyra av frågorna i enkäten ligger som grund för målområdet "Invånarna ska ha förtroende för regionens hälso- och sjukvård.

Under pandemiåren 2020–2021 steg förtroendet för vårdcentraler och sjukhus både i riket och i Västmanland, 2022 har resultatet gått tillbaka något men är ännu högre än innan pandemin. Andelen som har förtroende för vårdcentraler är lägre än de som har förtroende för sjukhus, detta är inget unikt för Västmanland, samma mönster finns i övriga riket. Av västmanlänningarna svarar 61 procent av de har förtroende för vårdcentralerna och 72 procent att de har förtroende för sjukhusen. Innan pandemin var resultatet 57 respektive 70 procent positivt svarande.

Även när det gäller uppfattningen av väntetider i vården har en tillbakagång skett sedan de två pandemiåren. När det gäller synen på väntetider till sjukhus är tillbakagången större än för uppfattningen av väntetider till vårdcentral. 2020 uppmättes det högsta läget för de bägge och vårdcentralerna hade då 76 procent positivt svarande medan sjukhusen hade 61 procent, vid 2022 års mätning är de positivt svarande 72 respektive 53 procent. Trots minskningen befinner sig Västmanlands resultat något över rikets resultat.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

3 MÅLOMRÅDE EN EFFEKTIV VERKSAMHET AV GOD KVALITET

Mål	Indikator	Målvärde 2022	Utfall	Redovisas
En effektiv verksamhet av god kvalitet				
Förvaltningens verksamhet ska bedrivas med god tillgänglighet	Andel patienter som får sin vård enligt vårdgarantin	100 %	Primärvård Telefon 2019: - 2020: 90% 2021: 85% 2022: 87%	Månad, Delår, År
		85 %	Primärvård Medicinsk bedömning 2019: 78% 2020: 86% 2021: 81% 2022: 82%	
		95 %	Specialistsjv Besök (90 dgr) 2019: 79% 2020: 82% 2021: 79% 2022: 77%	
		90 %	Specialistsjv Åtgärd (90 dgr) 2019: 73% 2020: 58% 2021: 58% 2022: 68%	
		90 %	BUP Besök (30 dgr) 2019: 46% 2020: 38% 2021: 33% 2022: 45%	
		80%	BUP Utredning 2019: 16% 2020: 15% 2021: 31% 2022: 35%	
		80 %	BUP Behandling 2019: 57 % 2020: 56 % 2021: 64% 2022: 52%	
		Medelväntetid (minuter) för besvarade samtal 1177 Vårdguiden på telefon	8 min	2019: 12 min 2020: 24 min 2021: 25 min 2022: 19 min
	Hjälpmiddelscentrum Andel besvarade samtal	96 %	Telefon 2019: 92 % 2020: 97 % 2021: 99,3 % 2022: 98,8 %	Delår, År

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Mål	Indikator	Målvärde 2022	Utfall	Redovisas
	Hjälpmedelscentrum Andel erbjuden tid för utprovning inom 15 arbetsdagar	80 %	2019:78,8 % 2020: 86,7 % 2021: 78,2 % 2022: 82,2%	Delår, År
	Hjälpmedelscentrum Andel utförd reparation inom 5 dagar	88 %	2019: 87,1 % 2020: 91,2 % 2021: 91,3 % 2022: 92,9%	Delår, År
	Hjälpmedelscentrum Andel leveranser enligt planerad leveransdag	95 %	2019: 96,1 % 2020: 96,4 % 2021: 92,3 % 2022: 91,8%	Delår, År
	Andel cancerpatienter som genomgått vårdförloppet enligt angiven ledtid	80 %	2019: 46 % 2020: 57 % 2021: 50% 2022: 43 %	År
Förvaltningens verksamhet ska bedrivas på rätt nivå	Nyttjande av E-tjänster/antal anslutna invånare	80 %	2019: 65 % 2020: 80 % 2021: 92 % 2022: 93 %	År
	Andel oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar för patienter 65 år och äldre	13 %	2019: 17 % 2020: 17 % 2021: 18% 2022: 18%	Månad, Delår, År
	Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård (<i>i Kolada, Spec: nyckeltal N71019/N70060</i>)	18 %	2019: 17,1 % 2020: 17,5 % 2021: 18,1 % 2022: ej klar	År
Förvaltningens verksamhet ska bedrivas med god kvalitet	Medicinsk kvalitet inkl patientsäkerhet: Andel sjukdomsområden som når uppsatt målvärde (Målnivåer enligt Vården i siffror)	70 %	2019: 69 % 2020: 65 % 2021: 69% 2022: 69%	År
	Vårdrelaterade infektioner	<5 %	2019: 7,6 % 2020: 10,7% 2021: 7,5 % 2022: 6,8 %	År
	Klädregler och hygienrutiner	90 %	2019: 71,1 % 2020: 75,1 % 2021: 79,4 % 2022: 73,0 %	Delår 1, År
	Antibiotikaanvändning (se nedan)			
	Trycksår i slutenvård	Kat 1-4 <10 % Kat 2-4 <3 %	2019: 15,2 % 2020: 7,3 % 2021: 14 % 2022: 14,3 % 2019: 10,1 % 2020: 3,9 % 2021: 6,0 % 2022: 8,5 %	Delår 1, År
Förvaltningens verksamhet ska bedrivas med god hushållning av resurserna	Antibiotikaanvändning	250 recept på 1000 invånare/år	2019: 296 st 2020: 244 st 2021: 240 st 2022: 257 st	År
	Antalet körda mil/uthyrd individmärkt hjälpmedelsvolym (kvot)	minska	2020: 0,53 2021: 0,43	År
Löpande uppföljning	Följa remissflödet			M
	Undvikbar slutenvård			M
	Vårdproduktion enligt överenskommen specifikation			M

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Kommentarer till indikatorer i målområdet

3.1 Hjälpmedelscentrum – Andel erbjuden tid för utprovning inom 15 arbetsdagar

Andelen utprovningar som erbjudits inom 15 arbetsdagar är 82,2 %, en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2021. Ökningen är efter en period med god bemanningssituation och aktiv prioritering.

3.2 Hjälpmedelscentrum – Andel utförd reparation inom 5 dagar

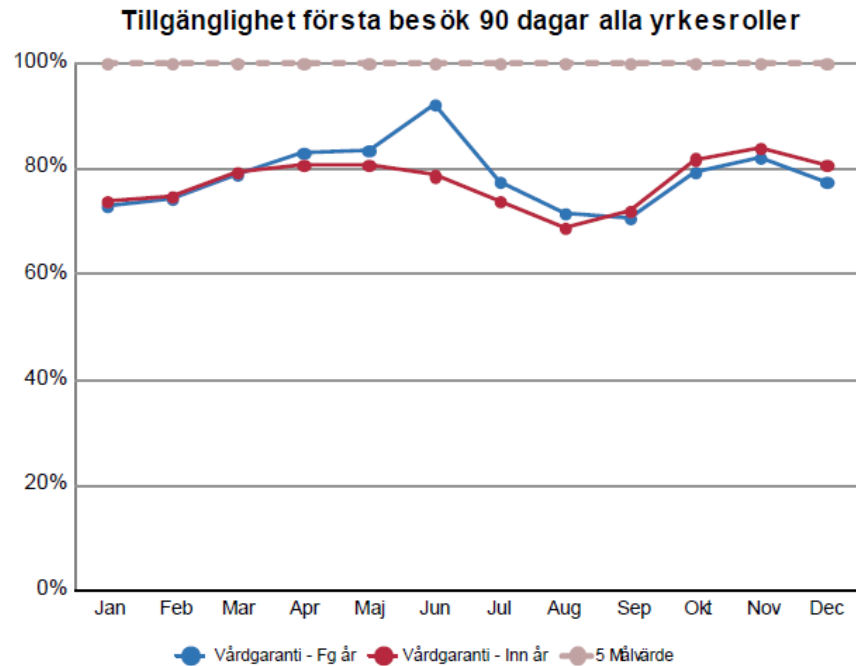
Andelen slutförda reparationer inom 5 dagar är 92,9 %, en ökning med 1,6 procentenheter jämfört med 2021, respektive 1,7 procentenheter jämfört med 2020. Filial i Köping har under året stängts ner, samtliga tekniker utgår nu ifrån Västerås, vilket gör att arbetsfördelningen blir mer effektiv.

3.3 Hjälpmedelscentrum – Andel leveranser enligt planerad leveransdag

Andelen lagervaror som levererats inom 5 dagar är 91,8 %, en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2021. Leveranssäkerheten har påverkats av bemanningsproblematik, råvarubrist och globala transportsvårigheter. Ett stort antal åtgärder har vidtagits såsom daglig prioritering, utökad rekonditionering, ändrade ersättningskedjor, leveransförseningsanalyser och leverantörskontakter. Bemanningen har förstärkts inom logistiken och medarbetarna har arbetat övertid under flera helger för att kunna leverera.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

3.4 Tillgänglighet specialistsjukvård besök 90 dagar förvaltningsövergripande



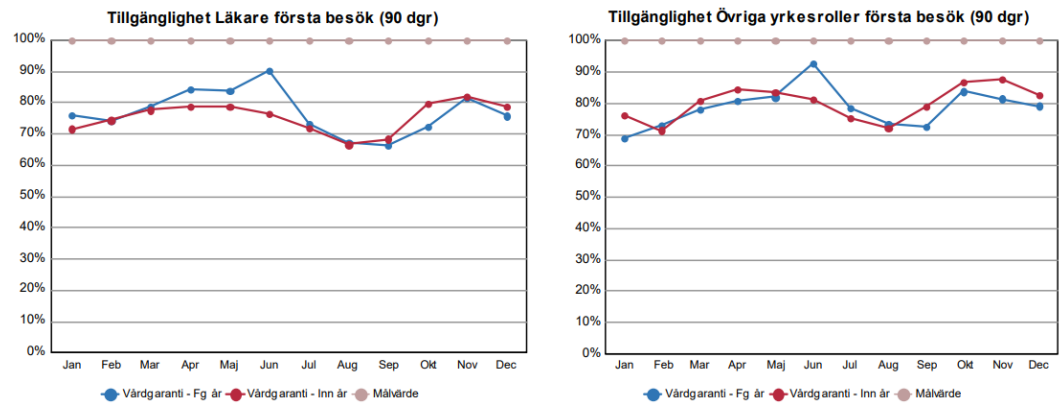
Trots det höga remissinflödet som bidragit till att antalet väntande ökat med 5% under året har förvaltningens tillgänglighetsvärde för första besök 90 dagar till alla yrkesroller kunna hållas på en likvärdig nivå mot föregående år (det höga junivärdet 2021 är felaktigt). I den sista nationella jämförelsen för året placerar sig Regionen på en fjärdeplats med ett tillgänglighetsvärde som är elva procentenheter bättre än riksgenomsnittet.

Övriga tillgänglighetsmått är unika mått för respektive område och redovisas i text- och diagramform nedan.

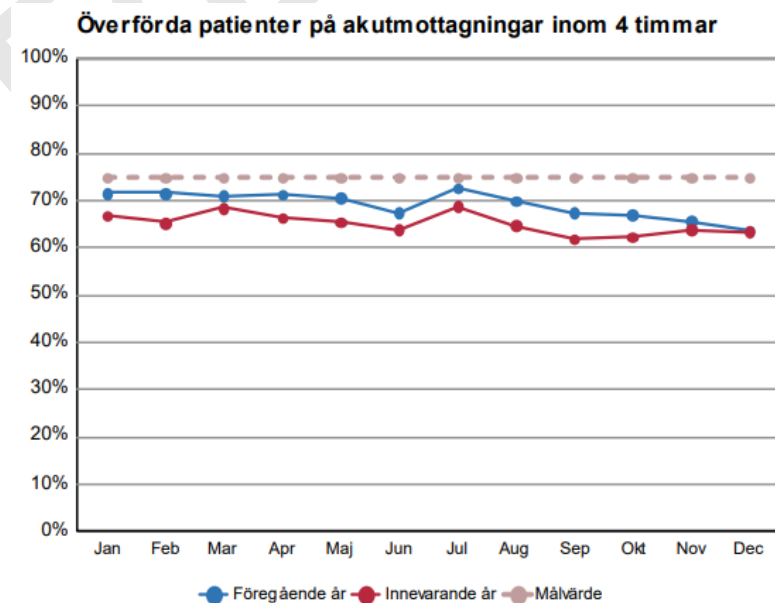
Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

3.5 Tillgänglighet område Akutsjukvård

Tillgänglighet specialistsjukvård besök (90dgr)



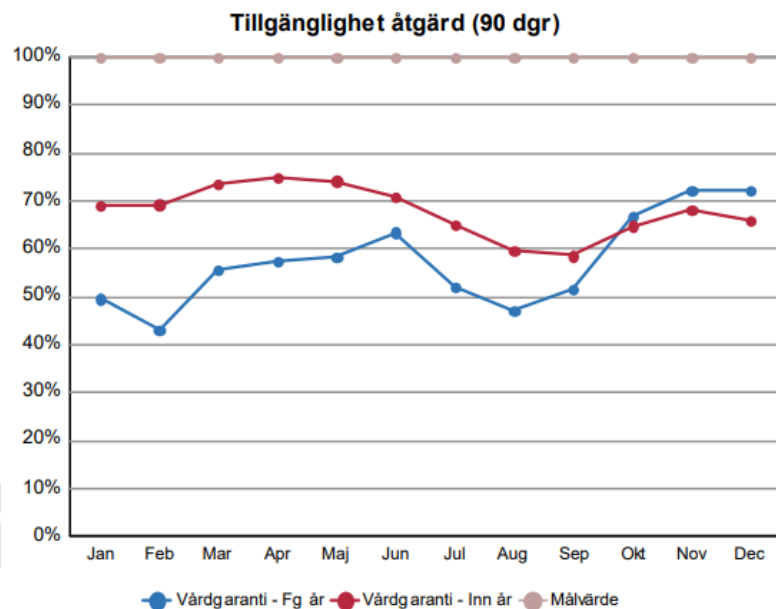
Tillgänglighet till första besök minskade under sommarmånaderna på grund av nedsatt mottagningskapacitet. Detta är en förväntad effekt och nedgången hämtades upp under hösten. En utmaning är att remissinflödet till området fortsätter ligga på historiskt höga nivåer. Trots detta ligger regionen relativt väl till i jämförelse med andra regioner (4:a av 21) och framför allt i jämförelse med rikssnittet. Flera verksamheter har haft extra mottagningar, förändrade arbets sätt, inhyring, samverkan med andra regioner samt utöka inköp hos avtalade leverantörer har givet relativ god effekt.



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Återgång till högre patientflöden har medfört att ledtiderna har förlängts till nivån före pandemin. Vistelsetiderna belastas även av en kraftig ökning av antalet avancerade röntgenundersökningar som beställs och genomförs via akutmottagningen. Ytterligare påverkansfaktorer har varit långsam utskrivningsprocess, fastighetsproblem med vattenläckor samt en hög personalfrånvaro som lett till brist på tillgängliga vårdplatser. Att ledtider ändå håller nationell toppklass jämfört med andra stora akutmottagningar är tack vare ett ständigt fokus på vikt av snabba ledtider och aktiviteter kopplat till detta.

Tillgänglighet åtgärd 90 dagar

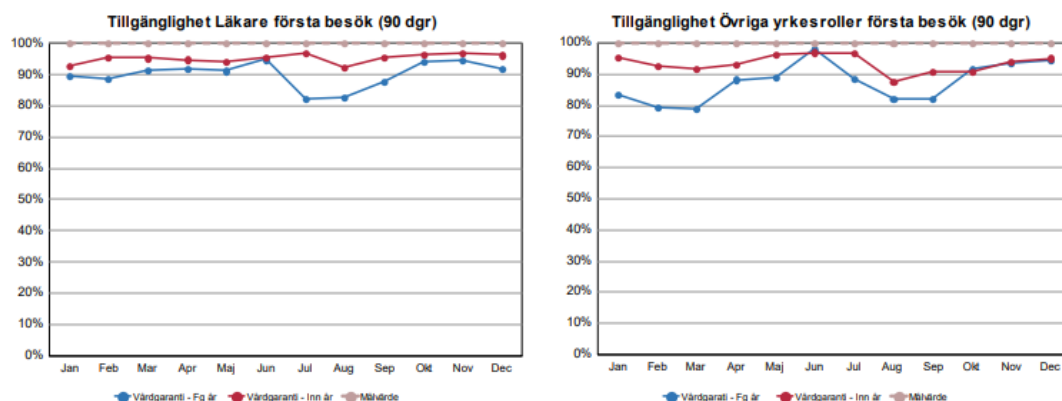


Tillgängligheten var under första halvåret 2022 god, den förväntade nedgången under sommaren kunde inte hämtas upp pga. minskat kapacitet på operation samt ökad frånvaro i slutet på året. Antalet väntande till operation är nu i nivå med situationen innan pandemin. Detta kan sannolikt knytas till det stora remissinflödet och det ökade antalet accepterade remisser jämfört med de senaste tre åren. I jämförelse mot övriga regioner placerar sig Västmanland på plats 9 av 21 vid årets slut och regionens värde är 5,8 procentenheter bättre än riksgenomsnittet. Ett omfattande paket initierades under hösten med satsningar inom de opererande verksamheterna för att öka egen kapacitet. Parallellt med detta förlängdes avtalet med inhyrda operations-resurser, vilka har bidragit till att tillgängligheten inte försämrats ytterligare

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

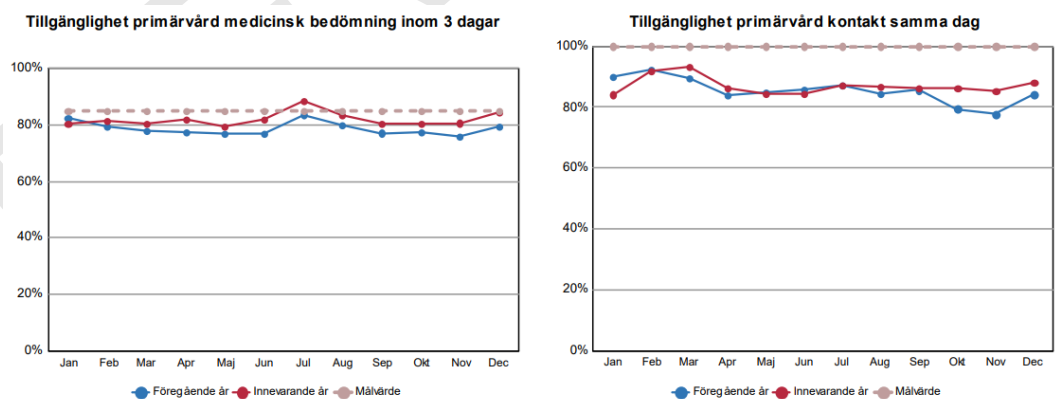
3.6 Tillgänglighet område Nära vård

Tillgänglighet specialistsjukvård besök (90dgr)



Området ser en förbättrad tillgänglighet jämfört med föregående år, vilket förklaras av en ökad produktion. Verksamheterna har som helhet en god tillgänglighet avseende läkarbesök och övriga besök. En utmaning är dock att vakansläget under året har varit stort. Ett pågående arbete med väntelistorna görs för att så snabbt som möjligt erbjuda tid.

Tillgänglighet primärvård



Medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvården (mål 85%)

Tillgängligheten till medicinsk bedömning inom tre dagar har ökat.

Den genomsnittliga tillgängligheten enligt vårdgarantin är 82% för 2022 vilket är en ökning jämfört med 2021 då den var 81%. En ökad trend ses vilket kan vara kopplat till de insatser som vårdcentralerna har gjort under året och minskat arbete med vaccinationer. Under 2022 har utbildningsinsatser gällande registreringar erbjudits vårdcentralernas medarbetare.

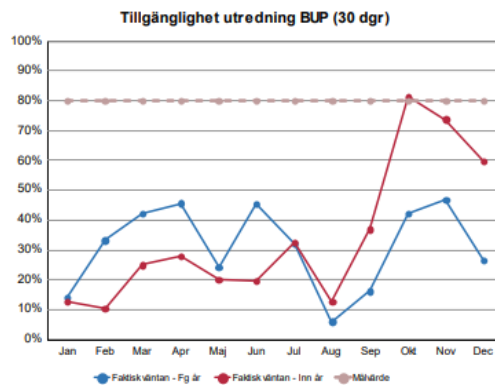
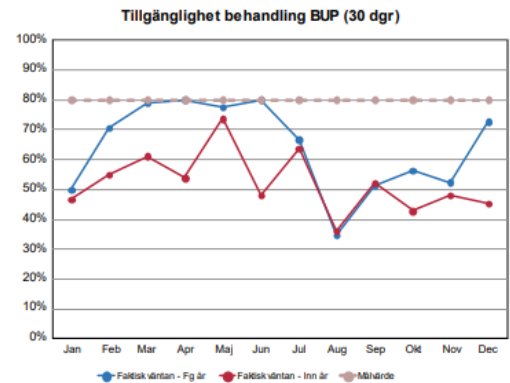
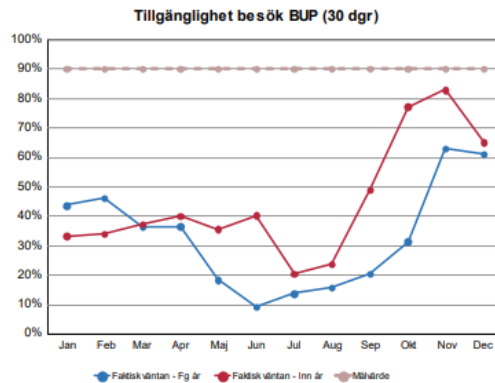
Telefontillgänglighet i primärvården (mål 100%)

Fler patienter får kontakt med primärvården samma dag jämfört med föregående år, men vi når ännu inte målet 100%. Trots en ökning av inkommande samtal har andelen besvarade samtal ökat till 87% 2022 jämfört med 85% 2021. Flertalet vårdcentraler når upp till målet.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Överenskommelse mellan Vårdval och de vårdcentraler som ännu inte nått målet har gjorts under året och kommer att följas upp nästkommande år.

Tillgänglighet BUP

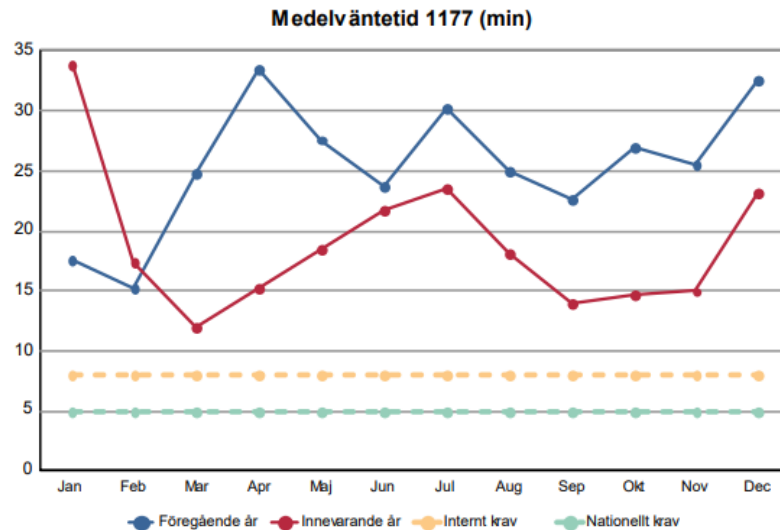


Den höga sjukfrånvaron i början av året har tyvärr påverkat tillgängligheten påtagligt. Region Västmanland har tillsammans med Region Sörmland upphandlat ett nytt ramavtal för köp av utredningar, för att kunna korta köerna. Flera insatser görs också för att öka den egna kapaciteten, vilket dock är en stor utmaning givet det svåra rekryteringsläget. Den centraliserade enheten BUP Start har effektiviserat sitt utredningsarbete under året vilket leder till kortare väntetider.

Det är fortsatt svårt att lyckas erbjuda alla behandling inom 30 dagar pga. den höga efterfrågan. Merparten (över 90%) är dock omhändertagna inom 90 dagar.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Tillgänglighet medelväntetid 1177



	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Föregående år	17:38	15:17	24:44	33:28	27:35	23:38	30:16	25:03	22:42	27:02	25:33	32:31
Innevarande år	33:51	17:20	11:54	15:09	18:28	21:40	23:36	18:07	13:53	14:44	14:57	23:10

Medelväntetid för besvarade samtal 1177 Vårdguiden på telefon, målvärde 8 min.

I slutet av 2021 och inledningen av 2022 var medelväntetiden på 1177 Vårdguiden på telefon rekordhög. Medelväntetiden har under större delen av året varit lägre än föregående år och Västmanland har även en lägre väntetid än riket. En anledning till minskningen är att pandemiläget har varit stabilare under året. Flera åtgärder pågår för att ytterligare förbättra tillgängligheten, exempelvis en utbyggd sjukvårdsrådgivning via automatisk triagering och chatt

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

3.7 Tillgänglighet område Medicinsk diagnostik och teknik

Tillgänglighet Röntgenkliniken

Röntgen	Median väntetid ack 2022-12	Antal us ack 2022-12	Andel inom prio 2022-12	Jämförelse med 2021-12	Avvikelse ack 2022-2021	Utfall 2020	Utfall 2019
MR							
Prioritet inom 1 vecka	9	1205	59,3%	6	3	6	7
Prioritet inom 2 vecka	15	3290	57,1%	15	0	13	15
Prioritet inom 3 vecka	29	5298	51,2%	30	-1	23	23
Prioritet inom 4 vecka	36	4077	33,1%	61	-25	54	72
Turordning	129	121	24,8%	84	45	102	75
DT					0		
Prioritet inom 1 vecka	7	1446	67,0%	6	1	5	5
Prioritet inom 2 vecka	16	2903	51,9%	12	4	13	14
Prioritet inom 3 vecka	46	2998	22,2%	23	23	25	25
Prioritet inom 4 vecka	39	1337	28,3%	31	8	32	35
Turordning	66	771	34,4%	59	7	64	65
ULI					0		
Prioritet inom 1 vecka	5	756	79,5%	5	0	4	5
Prioritet inom 2 vecka	9	1013	70,2%	10	-1	10	14
Prioritet inom 3 vecka	22	1212	65,3%	14	8	15	21
Prioritet inom 4 vecka	28	1698	61,7%	18	10	20	33
Turordning	54	806	86,8%	29	25	29	56

Tillgänglighet Fysiologen

Fysiologen	Median väntetid ack 2022-12	Antal us ack 2022-12	Andel inom prio 2022-12	Jämförelse med 2021-12	Avvikelse ack 2022-2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Medianväntetid Ekokardiografi							
Prioritet inom 1 vecka	5	155	85,2%	6	-1	7	7
Prioritet inom 2 vecka	14	343	61,5%	14	0	14	14
Prioritet inom 3 vecka	21	201	64,7%	23	-2	22	21
Prioritet inom 4 vecka	29	1172	42,5%	35	-6	35	32
Turordning (12 veckor)	114	673	19,3%	83	31	175	240
Medianväntetid Arbetsprov							
Prioritet inom 1 vecka	9	28	46,4%	6	3	7	8
Prioritet inom 2 vecka	14	72	55,6%	13	1	14	14
Prioritet inom 3 vecka	22	49	49,0%	21	1	22	21
Prioritet inom 4 vecka	33	408	31,1%	30	3	27	28
Turordning (12 veckor)	72	203	69,4%	104	-32	109	132
Medianväntetid Spirometri							
Prioritet inom 1 vecka	7	58	56,9%	6	1	8	10
Prioritet inom 2 vecka	14	67	53,7%	13	1	16	15
Prioritet inom 3 vecka	21	65	52,3%	22	-1	21	20
Prioritet inom 4 vecka	30	283	41,7%	29	1	27	28
Turordning (12 veckor)	89	162	47,5%	91	-2	66	115

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Röntgenkliniken

Tillgängligheten till elektiva röntgenundersökningar har under året varit lägre än önskat. Den stora bristen på röntgensjuksköterskor är anledningen till att det inom undersökningsområdena Magnetkamera och Datortomografi varit längst väntetider. Den totala MR-kön i länet dock lägre vid årets slut än vid årets början tack vare god produktion hos extern leverantör. För att öka den egna elektiva kapaciteten behövs flera röntgensjuksköterskor i klinisk verksamhet.

Fysiologkliniken

Väntetiderna har ökat under året för flertal undersökningar, dock ses en positiv utveckling under slutet av hösten för flera av dessa. För de neurofysiologiska undersökningarna har väntetiderna dock fortsatt ökat på grund av en mycket ansträngd situation vad gäller bemanningen. Väntetider för undersökningar där vårt målvärde överstigs är Långtidsregistrering av EKG, ekokardiografi, neurofysiologi och lungfunktion

Laboratoriemedicin

Genomsnittliga väntetider på provtagningsenheten har förbättrats generellt inom Laboratoriemedicin sedan 2021. Väntetider har minskat markant i Västerås och i Fagersta. Införande av webbokning av provtagningsstid har varit en av de viktigaste faktorerna för att uppnå det resultatet. För Klinisk Kemi är målvärdet för närvarande 120 minuter. Ca 97 % av analyserna uppfyllde målvärdet under hösten. Andelen besvarade analyser inom 60 minuter var under några veckor under året nere under 70 %. Orsaker till det har varit låg bemanning och att automationsbana tillfälligt har monterats ner på grund av ombyggnation. Svarstider för PAD har inte uppnått målvärdet 80% inom 10 dagar och stundtals under våren och sommaren har det varit mycket långa svarstider. Även i detta område är bemanningsproblematik orsaken med frånvaro i läkargruppen och svårigheter att rekrytera biomedicinska analytiker.

Bröstradiologiska kliniken

I oktober var mammografiscreeningen i kapp avseende intervallet, maximalt 24 månader. I december 2022 noteras att intervallet åter är i lätt ökande på grund av framför allt brist på bildtagande personal. Kliniken har ett intervall på 25 månader vid årsskiftet 2022-2023. Under året har antalet dagar från remiss till klinisk undersökning minskat. Kliniken är fortfarande inte helt i fas enligt de mål om att 80% av alla undersökningar ska utföras inom den medicinska prioriteringstiden.

Medicinsk Teknik

Som helhet har verksamheten fortlöpt enligt planering. Grunduppdraget i form underhåll, support, investerings- och upphandlingsarbete har i stort legat i fas under året.

Hjälpmiddelscentrum

Den samlade bedömningen från verksamheten är att tillgängligheten på Hjälpmiddelscentrum har ökat trots en ökad efterfrågan. Detta har skett genom ständig översyn och förbättringar av arbetsprocesser samt god samverkan både internt och externt. Trots pandemins påverkan har Hjälpmiddelscentrum nått målnivån i alla områden utom leveranser enligt planerad leveransdag. Under hösten har tillgängligheten legat över målnivån, men den tuffa våren med sjukfrånvaro gjorde att den totala bilden för året blev något lägre än målnivån. Trots effekterna efter pandemin och det generella världsläget så har Hjälpmiddelscentrum ändå erbjudit hjälpmedel

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

med säkra arbetsätt, en hög flexibilitet och genom aktiv prioritering. De av pandemin uppdämda behoven av förebyggande underhåll har hanterats.

3.8 Andel cancerpatienter som genomgått vårdförloppet enligt angiven ledtid

Fler patienter har inkluderats och utretts enligt ett standardiserat vårdförlopp under 2022 jämfört med 2021. Gällande den nationella uppföljningen för 2022 fanns det ett krav att klara inklusionsmålet, 70%. Värdet i Västmanland är 80 %.

Ledtidsmålet innebär att minst 80% av de patienter som utreds och leder fram till en cancerdiagnos ska behandlas inom utsatta ledtidsgränser för respektive vårdförlopp. Ingen hänsyn tas om utredning och behandling ges i eller utanför egen region. På detta ledtidsmål har Region Västmanland backat något jämfört med föregående år men ligger fortfarande i paritet med riket, 43%.

3.9 Nyttjande av E-tjänster/antal anslutna invånare

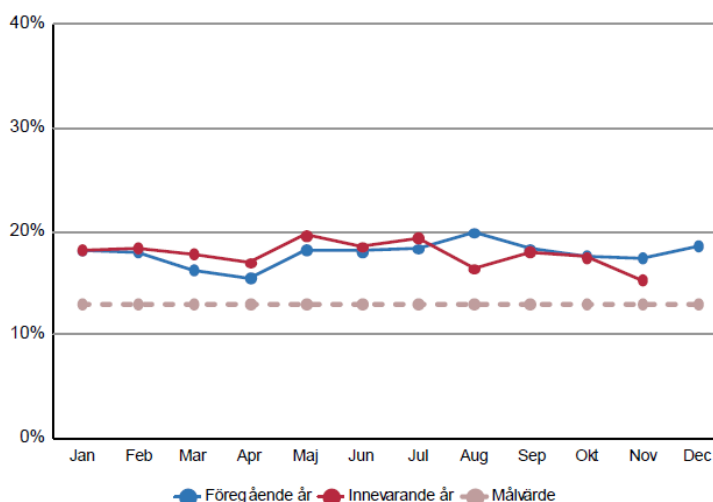
93% av regionens invånare har nu användarkonto på 1177. Utbudet av E-tjänster är stort och drygt 300 000 ärenden inkom till vården under året, receptförnyelse den mest använda ärendetyper. En stor ökning av vårdinitierade ärenden till invånare/patient; smittspårning, meddelanden, länkar till bilagor, formulär, provsvar, instruktionsfilmer och kallelser med möjlighet till chatt är exempel. Utbildning och andra stödprogram har utökats, samt möjligheten att boka tid via webben. Bland annat webbtidbokning för vaccination mot influensa.

Antal digitala vårdmöten i grupp som fick ett uppsving i samband med pandemin har varit konstant. Antal enskilda vårdmöten via Cosmics app Min Hälsa har sjunkit under året. En av förvaltningens aktiviteter under 2023 är att öka antalet digitala vårdmöten.

I och med att den allmänna provtagningen av covid 19 togs bort i början av året minskade antalet chattar via 1177 rejält. I september infördes på nytt ett regionalt knappval där invånaren får en länk skickad till sin smartphone, detta hade god effekt på antalet inkomna chattar.

3.10 Andel oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar för patienter 65 år och äldre

Oplanerad återinskrivning inom 30 dagar somatik och psykiatri (VTF)



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Andelen återinskrivna inom 30 dagar varierar kraftigt mellan olika enheter, men ligger generellt högre än föregående år. Det kan vara en indikation på bristande planering i samband med utskrivning från slutenvård. Faktorer som sjuklighet, tillgång till primärvård, hemsjukvård och särskilt boende kan också påverka.

3.11 Primärvårdens kostnadsandel av samtlig hälso- och sjukvård

2018	16,8 %
2019	17,1 %
2020	17,5 %
2021	18,1 %

Siffrorna gällande nettokostnaden för hälso- och sjukvård sammantaget/invånare (i nämnare) och nettokostnader primärvård/invånare (i täljaren) hämtas från nationell statistik i KOLADA-databasen. Siffrorna har ett års eftersläpning. Procenttalen ovan indikerar en utveckling i önskvärd riktning dvs att primärvårdens andel av de totala hälso- och sjukvårdskostnaderna per invånare ökar, om än i långsam takt.

3.12 Medicinsk kvalitet enligt värden i siffror

Indikatorn Medicinsk kvalitet har följts under många år. Socialstyrelsens målområden utgör huvuddelen av de indikatorer som ingår inom området medicinsk kvalitet. 69 procent av indikatorerna har uppnått uppsatta målnivåer 2022, vilket är samma värde som 2021.

3.13 Följsamhet till basala hygien och klädrutiner samt vårdrelaterade infektioner

Handlingsplanens indikator	Indikator	Målvärde	2022
PPM-BHK	Följsamhet till hygien- och klädrutiner	90%	73%

Analys av resultat BHK och VRI: Regionen når inte målvärden i vare sig BHK eller VRI mätningarna. Genomsnittsvärdet ligger också under målet. Ett systematiskt arbete samt kunskap om hur man arbetar med förbättringsarbeten/projekt krävs för att få förbättring i dessa områden.

Åtgärder BHK och VRI: Åtgärderna för kommande år syftar till att öka fokus på betydelsen av att identifiera områden inom vårdhygienområdet och driva specifika frågor/projekt i verksamheterna. Verksamhetscheferna har fått ta del av goda exempel från två kliniker och beskrivit vad de själva vill arbeta med framöver. Vårdhygien och patientsäkerhetsteamet kommer att arbeta tätare med förvaltningsledningen för att identifiera områden och hitta arbetssätt som ger förändring i verksamheterna. Målet är att identifiera ett arbetssätt att arbeta med hygienombuden klinikvis som är hållbart över tid och gör skillnad i praktiken.

För mer detaljerade siffror se patientsäkerhetsberättelsen.

3.14 Trycksår i slutenvård

Andelen patienter med trycksår i slutenvård ligger på oförändrad nivå (14,3%) jämfört med föregående år men andelen trycksårskategori 2–4 har ökat något. Orsak till detta är svår att

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

identifiera men kan bero på ökad vårdtyngd hos inneliggande patienter. Under året startades ett pilotprojekt där deltagande avdelningar varje morgon får utdatorapport som beskriver trycksårskategori samt trycksårskategori hos inneliggande patienter. Syftet med utdatorapporten är att tidigt identifiera och sätta in trycksårpreventiva åtgärder. Projektet fortsätter under kommande år i syfte att utveckla alternativa metoder för att mäta trycksårskategori med mål att implementera i fler vårdverksamheter. För utförlig beskrivning av det övergripande arbetet med trycksårprevention.

Se *Bilaga I. Trycksår i slutenvård, i Patientsäkerhetsberättelse 2022.*

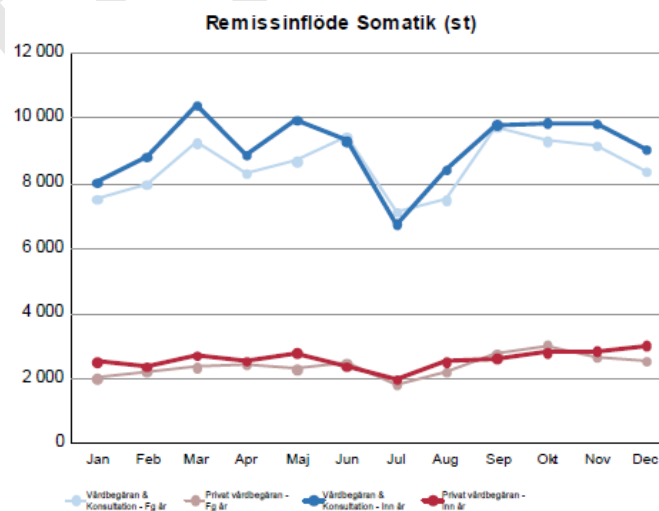
3.15 Antibiotikaanvändning

Under 2022 ökade antibiotikaanvändningen såväl i Västmanland som nationellt efter att ha legat på historiskt låga nivåer under pandemin. 257 recept/1000 invånare hämtades ut i Västmanland under 2022 jämfört med 240 recept/1000 invånare under 2021. Största ökningen (liksom största minskningen under pandemin) gäller luftvägsantibiotika till barn 0 – 6 år. Det främsta skälet till ökningen är, att smittspridningen av infektionssjukdomar generellt ökat i och med att pandemirestriktioner hävts. Det är sannolikt att en stor del av ökningen beror på tillbakagång till tidigare förskrivningsmönster men fortsatt dialog med verksamheterna krävs avseende att arbeta för en klok antibiotikaanvändning och förebyggande av smittspridning.

3.16 Antalet körda mil/uthyrd individmärkt hjälpmedelsvolym

Indikatorn för god hushållning "körda mil i förhållande till uthyrd hjälpmedelsvolym", visar att antalet körda mil i förhållande till hjälpmedelsvolym är lägre för 2022 i jämförelse med 2021. Kliniken arbetar ständigt för en så låg nivå som möjligt. Under 2022 är antal körda mil 30 192 mot 69 755 uthyrda hjälpmedel (kvot 0,43), vilket är en tydlig förbättring mot 2021 (kvot 0,50).

3.17 Remissinflöde Somatik



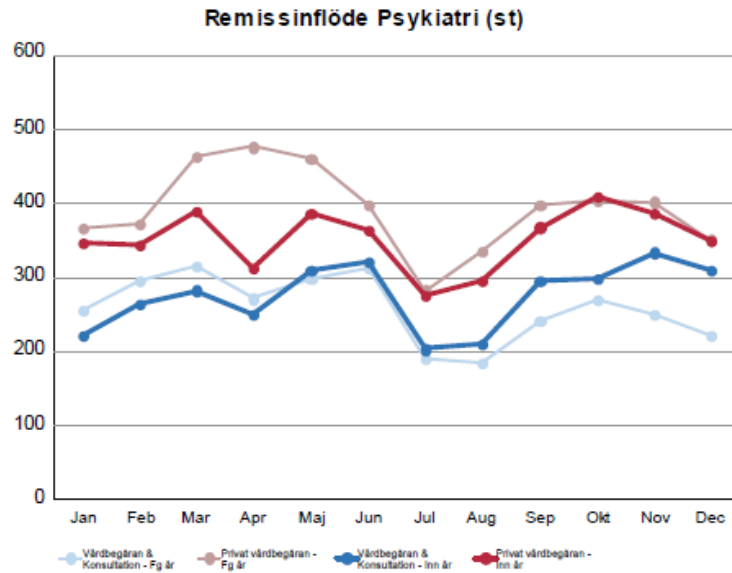
Remissinflödet till område akutsjukvård har varit historiskt högt under 2022 och ligger nu ca 6% över 2019 som var ett produktionsmässigt rekordår. För att minska inflöden av remisser har de verksamheter med störst ökning påbörjat analys ihop med Vårdstöd och en handlingsplan skall tas fram i samråd med remittenterna då analysen är gjord.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

PREVIEW

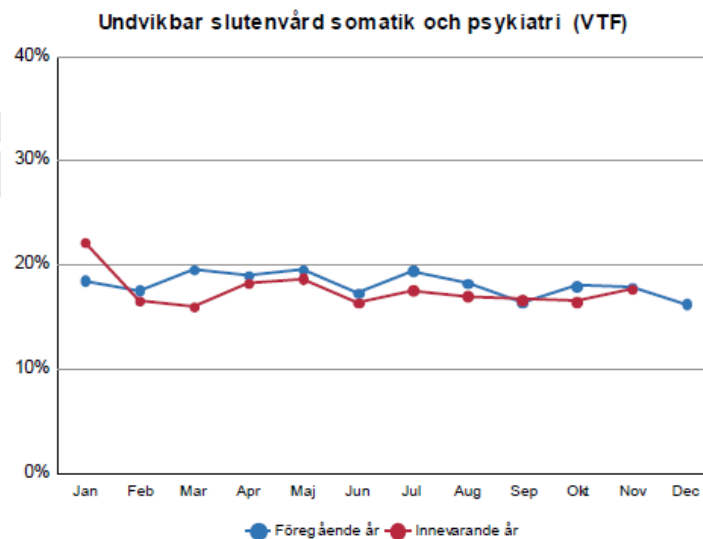
Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

3.18 Remissinflöde Psykiatri



Liksom tidigare år så varierar remissinflödet och egen vårdbegäran under verksamhetsåret för de psykiatriska verksamheterna

3.19 Undvikbar slutenvård



Värdet speglar det intensiva samarbetet mellan sluten- och öppenvård samt initiering av åtgärder som exempelvis utökad dagvård inom specialistsjukvården och mobila team i den nära vården.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

4 PRODUKTION

4.1 Förvaltningsövergripande

	Sammanställning produktion								
	Ack utf Inn År	Ack Bud Inn år	Ack avv Bud %	Ack utf Fg År	Ack avv Fg år %	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot prog %	Bokslut Utf Fg år
Läkarbesök	294 556	287 846	2.3%	280 009	5.2%	290 239	287 846	0.8%	280 009
- Varav somatisk vård	237 527	231 911	2.4%	226 972	4.7%	233 939	231 911	0.9%	226 972
- Varav psykiatrisk vård	27 238	25 613	6.3%	25 407	7.2%	26 200	25 613	2.3%	25 407
- Varav övrig primärvård	29 791	30 322	-1.8%	27 630	7.8%	30 100	30 322	-0.7%	27 630
Läkarbesök - Distans	55 215	55 720	-0.9%	61 648	-10.4%	54 795	55 720	-1.7%	61 648
- Varav somatisk vård.	43 114	44 337	-2.8%	49 563	-13.0%	43 275	44 337	-2.4%	49 563
- Varav psykiatrisk vård.	11 549	11 233	2.8%	11 836	-2.4%	11 340	11 233	1.0%	11 836
- Varav övrig primärvård.	552	150	268.0%	249	121.7%	180	150	20.0%	249
Besök, övriga yrkesgrupper	336 878	363 893	-7.4%	324 816	3.7%	341 980	363 893	-6.0%	324 816
- Varav somatisk vård	230 814	245 345	-5.9%	227 079	1.6%	234 882	245 345	-4.3%	227 079
- Varav psykiatrisk vård	79 709	84 162	-5.3%	76 246	4.5%	77 468	84 162	-8.0%	76 246
- Varav övrig primärvård	26 355	34 386	-23.4%	21 491	22.6%	29 630	34 386	-13.8%	21 491
Besök, övriga yrkesgrupper - Distans	63 265	80 373	-21.3%	67 609	-6.4%	67 907	80 373	-15.5%	67 609
- Varav somatisk vård.	34 088	44 714	-23.8%	34 761	-1.9%	35 709	44 714	-20.1%	34 761
- Varav psykiatrisk vård.	24 886	27 045	-8.0%	25 776	-3.5%	24 829	27 045	-8.2%	25 776
- Varav övrig primärvård.	4 291	8 614	-50.2%	7 072	-39.3%	7 369	8 614	-14.5%	7 072
Dagmedicin och Övrig dagsjukvård	53 193	54 107	-1.7%	52 610	1.1%	53 313	54 107	-1.5%	52 610
Vaccinationer	3 274			11 401	-71.3%	0			11 401
Vårdtillfällen - somatik (utskrivna)	35 266	35 111	0.4%	35 117	0.4%	34 862	35 111	-0.7%	35 117
Vård dagar - somatik exkl perm (utskrivna)	177 533	181 116	-2.0%	178 979	-0.8%	175 575	181 116	-3.1%	178 979
Vård dagar - psykiatri exkl perm (belagda)	37 382	38 917	-3.9%	37 679	-0.8%	36 700	38 917	-5.7%	37 679
Beläggning 06:00	92			89	3.4%	0			89
Operationer totalt	25 029	24 830	0.8%	24 615	1.7%	24 646	24 830	-0.7%	24 615
- Varav slutenvårdsoperationer	7 160	6 886	4.0%	6 877	4.1%	6 964	6 886	1.1%	6 877
- Varav dagkirurgi	5 992	6 504	-7.9%	6 327	-5.3%	6 076	6 504	-6.6%	6 327
- Varav kliniske operationer	11 763	11 440	2.8%	11 308	4.0%	11 606	11 440	1.5%	11 308
Knivtid	15 070			14 526	3.8%	0			14 526
DRG-poäng totalt (1 mån släp)	70 536			70 606	-0.1%	0			70 606
- Varav DRG-poäng öppenvård (1 mån släp)	35 962			35 454	1.4%	0			35 454
- Varav DRG-poäng slutenvård (1 mån släp)	34 574			35 152	-1.6%	0			35 152

Den totala öppenvårdsproduktionen där både fysiska besök och distanskontakter är summerade visar en produktionsökning på 2,2 %. Jämfört med föregående år minskar distanskontakterna medan de fysiska besöken ökar.

Inom den somatiska slutenvården ses en ökning av vårdtillfällena med 0,4 % samtidigt som vård dagarna minskat med 0,8%. Medelvårdtiden är marginellt lägre och hamnar för året på 5,0 dagar. Trots ett väldigt högt tryck inom slutenvården var antalet överbeläggningar och utlokaliserade färre detta år i jämförelse mot föregående år. Även i de nationella uppföljningarna visar Regionen fortsatt lägre värden än riksgenomsnittet.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

4.2 Område Akutsjukvård

Sammanställning produktion

	Ack utf Inn År	Ack Bud Inn år	Ack avv Bud %	Ack utf Fg År	Ack avv Fg år %	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot prog %	Bokslut Utf Fg år
Läkarbesök	216 985	212 091	2,3%	207 755	4,4%	214 089	212 091	0,9%	207 755
- Varav akuta besök	71 816	67 040	7,1%	67 576	6,3%	69 170	67 040	3,2%	67 576
Läkarbesök - Distans	37 291	38 737	-3,7%	43 857	-15,0%	37 995	38 737	-1,9%	43 857
Besök, övriga yrkesgrupper	172 389	181 714	-5,1%	173 834	-0,8%	179 025	181 714	-1,5%	173 834
Besök, övriga yrkesgrupper - Distans	24 169	36 069	-33,0%	24 836	-2,7%	25 007	36 069	-30,7%	24 836
Dagmedicin och Övrig dagsjukvård	47 536	47 112	0,9%	45 936	3,5%	47 507	47 112	0,8%	45 936
Vaccinationer	2 573			8 961	-71,3%	0			8 961
Vårdtillfällen	28 778	28 724	0,2%	28 840	-0,2%	28 452	28 724	-1,0%	28 840
Vård dagar exkl perm (utskrivna)	137 519	140 605	-2,2%	138 453	-0,7%	136 975	140 605	-2,6%	138 453
Beläggning 06:00	96			93	3,2%	0			93
Operationer totalt	24 660	24 830	-0,7%	24 371	1,2%	24 646	24 830	-0,7%	24 371
- Varav slutenvårdsoperationer	7 123	6 886	3,4%	6 836	4,2%	6 964	6 886	1,1%	6 836
- Varav dagkirurgi	5 898	6 504	-9,3%	6 224	-5,2%	6 076	6 504	-6,6%	6 224
- Varav klinikegna operationer	11 534	11 440	0,8%	11 217	2,8%	11 606	11 440	1,5%	11 217
Knivtid	14 839			14 361	3,3%	0			14 361
DRG-poäng totalt (1 mån släp)	51 272			51 685	-0,8%	0			51 685
- Varav DRG-poäng öppenvård (1 mån släp)	24 264			24 241	0,1%	0			24 241
- Varav DRG-poäng slutenvård (1 mån släp)	27 008			27 444	-1,6%	0			27 444

Somatisk öppenvård

Antalet besök inom området har ökat, framför allt de akuta besöken. En nedgång gällande distansbesök belyser att patienterna till stor del önskar fysiska besök samt det faktum att vissa besök inte lämpar sig för distans och att de besöken nu sker fysiskt. Antalet ambulansuppdrag har ökat jämfört med föregående år men finns inte med i tabellen.

Somatisk slutenvård

Vårdtillfällen och vård dagarna är i stort oförändrade mot tidigare år. Att det inte skett en ökning trots ökning avseende akuta besök beror troligen på en rad olika faktorer där de kirurgiska observationsplatserna, utveckling av den polikliniska vården, hög kompetens i hela vårdflödet samt en god samverkan med länets kommuner, torde vara de viktigaste. Beläggningen har ökat något till följd av färre disponibla vårdplatser.

Operation/åtgärd

Antalet genomförda operationer i slutenvård har ökat genom inhyrda resurser samt utökad kapacitet och produktion i Köping för bland annat urologisk slutenvård. De inhyrda operationslagen har inneburit en utökad kapacitet och möjlighet för regionens kirurger att utvecklas och bibehålla kompetens. Lagen har utfört operationer inom ortopedi, urologi, öron-näsa-hals, gynekologi, övre- och nedre kirurgi. Den enskilt största patientgruppen är bröstcancerpatienter. Av de totalt 13 020 operationerna som genomförts i Västerås har 1 849 bemannats med de inhyrda operationslagen. Ett större arbete på operationskliniken i Västerås är initierat för att kunna hantera situationen som uppkommer då inhyrningen av operationsresurser avslutas. Dagkirurgin har minskat i antal. Orsaken till minskningen är att på den dag kirurgiska verksamheten i Köping har under året mer komplexa och tidskrävande operationer genomförts.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

4.3 Område Nära vård exkl. Vårdval

Sammanställning produktion

	Ack utf Inn År	Ack Bud Inn år	Ack avv Bud %	Ack utf Fg År	Ack avv Fg år %	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot prog %	Bokslut Utf Fg år
Läkarbesök	77 571	75 755	2,4%	72 254	7,4%	76 150	75 755	0,5%	72 254
- Varav somatisk vård	20 542	19 820	3,6%	19 217	6,9%	19 850	19 820	0,2%	19 217
- Varav akuta besök	10 686	10 000	6,9%	9 571	11,7%	10 550	10 000	5,5%	9 571
- Varav psykiatrisk vård	27 238	25 613	6,3%	25 407	7,2%	26 200	25 613	2,3%	25 407
- Varav akuta besök.	5 023	5 275	-4,8%	5 057	-0,7%	0	5 275	-100,0%	5 057
- Varav övrig primärvård	29 791	30 322	-1,8%	27 630	7,8%	30 100	30 322	-0,7%	27 630
- Varav akuta besök,	24 301	27 300	-11,0%	24 285	0,1%	0	27 300	-100,0%	24 285
Läkarbesök - Distans	17 924	16 983	5,5%	17 791	0,8%	16 800	16 983	-1,1%	17 791
- Varav somatisk vård,	5 823	5 600	4,0%	5 706	2,1%	5 280	5 600	-5,7%	5 706
- Varav psykiatrisk vård.	11 549	11 233	2,8%	11 836	-2,4%	11 340	11 233	1,0%	11 836
- Varav övrig primärvård.	552	150	268,0%	249	121,7%	180	150	20,0%	249
Besök, övriga yrkesgrupper	161 449	182 179	-11,4%	148 079	9,0%	162 955	182 179	-10,6%	148 079
- Varav somatisk vård	55 385	63 631	-13,0%	50 342	10,0%	55 857	63 631	-12,2%	50 342
- Varav psykiatrisk vård	79 709	84 162	-5,3%	76 246	4,5%	77 468	84 162	-8,0%	76 246
- Varav övrig primärvård	26 355	34 386	-23,4%	21 491	22,6%	29 630	34 386	-13,8%	21 491
Besök, övriga yrkesgrupper - Distans	38 977	44 304	-12,0%	42 699	-8,7%	42 900	44 304	-3,2%	42 699
- Varav somatisk vård.	9 800	8 645	13,4%	9 851	-0,5%	10 702	8 645	23,8%	9 851
- Varav psykiatrisk vård.	24 886	27 045	-8,0%	25 776	-3,5%	24 829	27 045	-8,2%	25 776
- Varav övrig primärvård.	4 291	8 614	-50,2%	7 072	-39,3%	7 369	8 614	-14,5%	7 072
Dagmedicin och Övrig dagsjukvård	5 657	6 995	-19,1%	6 674	-15,2%	5 806	6 995	-17,0%	6 674
Vaccinationer	647			2 009	-67,8%	0			2 009
Vårdtillfällen	8 812	6 528	35,0%	8 512	3,5%	6 410	6 528	-1,8%	8 512
Vård dagar exkl perm (utskrivna)	40 014	40 511	-1,2%	40 526	-1,3%	38 600	40 511	-4,7%	40 526
Vård dagar exkl perm (belagda)	37 382	38 917	-3,9%	37 679	-0,8%	36 700	38 917	-5,7%	37 679
Beläggning 06:00	85			84	1,2%	0			84
DRG-poäng totalt (1 mån släp)	19 156			18 804	1,9%	0			18 804
- Varav DRG-poäng öppenvård (1 mån släp)	11 590			11 096	4,5%	0			11 096
- Varav DRG-poäng slutenvård (1 mån släp)	7 566			7 708	-1,8%	0			7 708

Somatisk öppen vård

De fysiska läkarbesöken ligger något över plan och har ökat jämfört med föregående år. Även de fysiska besöken till övriga yrkesgrupper är fler än föregående år men avviker mot den produktionsplan som är lagd. Distanskontakter till läkare och övriga yrkesgrupper är något fler än föregående år, vilket skulle kunna förklaras av att de nya digitala arbetssätten permanentats. Sammantaget så är det en ökning med 6 434 besök vilket sannolikt beror på att mindre resurser behöver läggas på hantering av pandemin, effektivare arbetssätt samt också till följd av nytillkomna verksamheter.

Somatisk slutenvård

Antalet vård dagar och medelvårdtiden har minskat jämfört föregående år. Svårt att hålla vårdplatser öppna som tänkt i Sala pga. bemanningsproblem, men trots detta är antalet vårdtillfällen fler än föregående år. I Köping och Fagersta har antalet vård dagar minskat både jämfört med föregående år samt jämfört med plan vilket beror på stängda vårdplatser under delar av året.

Psykiatrisk öppen vård

Till följd av tillgänglighetssatsningar är antalet utförda läkartimmar fler i år än samma period föregående år. Det är en av förklaringarna till att det totala antalet läkarbesök ökat jämfört med föregående år och överstiger produktionsplanen. En annan är att antalet besök per läkare har ökat för BUP. För övriga yrkesgrupper avviker både fysiska besök och distanskontakter negativt mot produktionsplanen. Det gäller framför allt inom Vuxenpsykiatrin där hög sjukfrånvaro, avbokningar och vakanta tjänster är en del av förklaringen.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Psykiatrisk slutenvård

Trots den reduktion av vårdplatser som genomfördes under 2021 inom Vuxenpsykiatrin, har beläggingsgraden varit lägre under 2022. Nu inleds ett arbete med att se över möjligheten att sälja vård till närliggande regioner. BUP har på grund av hög vårdtyngd inte kunnat ha alla vårdplatser öppna under detta år.

Primärvård, övrig primärvård (BU-hälsan, UM, Jourmottagning/MFLE)

Ökad läkarproduktion jämfört med föregående år men minskad jämfört med produktionsplanen. Ökningen jämfört föregående år kan förklaras av ett högre inflöde av patienter till Jourmottagningen i Västerås. Ökad produktion för övriga yrkesgrupper jämfört med föregående år men en minskning mot plan. Avvikelsen jämfört med produktionsplanen kan delvis förklaras av hög andel sjukfrånvaro, VAB, vakanser och avbokningar av patienter pga. stor samhällsspridning av covid-19 under årets första månader.

4.4 Område Nära vård, Vårdval primärvård

Sammanställning produktion - Privata och regiondrivna vårdcentraler

	Ack utf Inn År	Ack Bud Inn år	Ack avv Bud %	Ack utf Fg År	Ack avv Fg år %	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot prog %	Bokslut Utf Fg år
Läkarbesök	282 094	0	0,0%	264 846	6,5%	0	0	0,0%	264 846
Läkarbesök - Distans	82 938	0	0,0%	97 941	-15,3%	0	0	0,0%	97 941
Besök, övriga yrkesgrupper	591 960	0	0,0%	564 649	4,8%	0	0	0,0%	564 649
Besök, övriga yrkesgrupper - Distans	73 240	0	0,0%	67 044	9,2%	0	0	0,0%	67 044
Vaccinationer	273 076	0	0,0%	526 285	-48,1%	0	0	0,0%	526 285

Primärvård, Vårdval primärvård

Antalet besök på vårdcentralerna är ca 36 000 (4%) fler än samma period föregående år, exklusive vaccinationerna. Distanskontakterna för läkare har minskat jämfört mellan åren men läkarbesöken totalt har ökat. Det är framför allt hemsjukvårdsbesöken som har ökat. Både fysiska kontakter och distanskontakter till övriga yrkesgrupper har ökat mellan åren. I takt med att vaccinationsarbetet har minskat finns det utrymme för andra besök.

4.5 Upphandlad vård i länet och tandvård

Enheten för privata vårdgivare, Tandvårdsenheten och Specialisttandvården har tagit fram en idébeskrivning för att möjliggöra digital kommunikation, utifrån behovet av säker överföring av remissvar, röntgenbilder, intyg och blanketter, innehållandes personuppgifter. Detta för att ersätta nuvarande hantering via post, internt och externt.

Förvaltningen för digitaliseringsstöd driver projekt med syfte att införa Säker digital kommunikation (SDK) för offentlig sektor från Inera och status för projektet är i införande skede. För att privata aktörer ska ges samma möjlighet finns projektet Säkra meddelanden, där regionen ska kunna skicka känsliga meddelanden till andra inom offentlig sektor men också till privata aktörer. Där kvarstår frågor som måste hanteras i projektet innan detta kan implementeras.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

4.5.1 Upphandlad vård i länet

Sammanställning produktion - Privata vårdgivare (Släp enligt Privera)

	Ack utf Inn År	Ack Bud Inn år	Ack avv Bud %	Ack utf Fg År	Ack avv Fg år %	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot prog %	Bokslut Utf Fg år
Läkarbesök	29 671	0	0,0%	29 356	1,1%	0	0	0,0%	29 356
- Varav somatisk vård	28 377	0	0,0%	27 807	2,1%	0	0	0,0%	27 807
- Varav psykiatrisk vård	1 294	0	0,0%	1 549	-16,5%	0	0	0,0%	1 549
Läkarbesök - Distans	167	0	0,0%	73	128,8%	0	0	0,0%	73
- Varav somatisk vård.	54	0	0,0%	3	1 700,0%	0	0	0,0%	3
- Varav psykiatrisk vård.	113	0	0,0%	70	61,4%	0	0	0,0%	70
Besök, övriga yrkesgrupper	100 178	0	0,0%	107 223	-6,6%	0	0	0,0%	107 223
- Varav somatisk vård	6 818	0	0,0%	6 474	5,3%	0	0	0,0%	6 474
- Varav psykiatrisk vård	2 082	0	0,0%	2 217	-6,1%	0	0	0,0%	2 217
- Varav primärvård	91 278	0	0,0%	98 532	-7,4%	0	0	0,0%	98 532
Besök, övriga yrkesgrupper - Distans	49	0	0,0%	12	308,3%	0	0	0,0%	12
- Varav somatisk vård.	2	0	0,0%	0	0,0%	0	0	0,0%	0
- Varav psykiatrisk vård.	40	0	0,0%	12	233,3%	0	0	0,0%	12
- Varav primärvård.	7	0	0,0%	0	0,0%	0	0	0,0%	0

Inom Läkarbesök, varav psykiatrisk vård har antalet besök minskat i jämförelse med föregående år medan antalet distansbesök ökat. En av de två avtalade vårdgivarna inom psykiatri har under året flyttat sin mottagning. Redovisat under Besök, övriga yrkesgrupper, varav psykiatrisk vård, ses redovisade psykoterapeutbesök i Privera, utöver dessa tillkommer fakturerade psykoterapeutbesök för år 2022. Inom Besök, övriga grupper, varav primärvård ses ett minskat antal besök hos fysioterapeut och kiropraktor men ett ökat antal besök hos naprapat.

4.5.2 Tandvård

Avgiftsfri tandvård för barn och unga 3 till 23 år

Folktandvården Västmanland AB har drivit ett samarbetsprojekt med barnhälsovården vid familjecentralen Paletten i Vallbyområdet i Västerås. Målet med projektet är att förbättra förutsättningar för god tandhälsa hos barn från ett socioekonomiskt område genom tidiga insatser. Insatserna har innefattat föräldraskapsstöd som hälsosamtal med information, instruktion och motivation gällande tandborstning med fluorid tandkräm samt hållbar måltidsordning. I det fortsatta arbetet med att främja god munhälsa ses möjligheten över att implementera arbetssättet i fler områden i regionen.

Regionens särskilda tandvårdsstöd

Kostnaden för tandvård som ersätts under Regionens särskilda tandvårdsstöd är lägre än budget då färre antal personer som har fått Nödvändig tandvård eller Tandvård som led i sjukdomsbehandling. Antal personer som har fått tandvård under stödet vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har ökat något jämfört med föregående år. Gällande kostnaden per behandlad patient så har den minskat för alla tre stöd inom regionens särskilda tandvårdsstöd 2022.

Specialisttandvård avgiftsfri tandreglering för barn och unga enligt LOV (Lagen om valfrihet)

Kostnaderna för avgiftsfri tandreglering till barn och unga enligt LOV är lägre än budget för året och tillgängligheten till behandlingen har försämrats. Detta beror på brist på specialisttandläkare inom tandreglering vid regionens specialisttandvård som fört med sig att man mellan mars och november månad inte har kunnat ta emot nya barn och unga som har rätt till denna behandling. Sedan december månad har antalet specialisttandläkare inom tandregleringen ökat tack vare att

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

man har rekryterat nya specialister, återgång efter föräldraledighet och att man har fått hjälp med resurser från grannregioner.

Tandvård till flyktingar från Ukraina

Barn och unga som kommer som flyktingar från Ukraina ska erhålla samma tandvård som västmanländska barn och unga. Då det är ont om resurser att utföra tandvård dels inom Folk tandvården Västmanland AB och vid tandregleringen vid regionens specialisttandvård så har möjlighet givits att teckna avtal för privata tandläkare. De privata tandläkare som idag har avtal för avgiftsfri tandvård för barn och unga enligt LOV har möjlighet att teckna tilläggsavtal för avgiftsfri tandvård till barn och unga från Ukraina men regionen har idag inget avtal tecknat för detta uppdrag. Då det gäller tandreglering till barn och unga som kommer med pågående behandling så har regionen tecknat ett avtal med en privat leverantör som utför tandreglering och är placerade i Västerås.

Regionen har också givit möjlighet att teckna avtal för tandvård som inte kan anstå till vuxna flyktingar från Ukraina, 24 år och äldre, med privata tandläkare. Under 2022 har regionen tecknat avtal med fem privata kliniker som tar emot och ger akut tandvård.

4.6 Område Medicinsk diagnostik och teknik

Produktionstal	Tom 2022-12	Tom 2021-12	Planerad årsvolym 2022	Avvikelse planerad årsvolym ack 2022 med utfall	Avvikelse perioden jfr 2022 m 2021 %
Elektrokardiografi	6 843	6 750	6 617	3%	1%
Ekokardiografi	7 920	7 708	7 764	2%	3%
Respirationsdiagnostik	5 397	5 745	5 719	-6%	-6%
Nuklearmedicin	1 483	1 515	1 581	-6%	-2%
Neurofysiologi	2 284	2 673	2 711	-16%	-15%
Laboratoriemedicin					
Laboratoriemedicin totalt	3 068 853	2 972 325	3 009 153	2%	3%
Klinisk kemi	2 565 389	2 463 460	2 540 813	1%	4%
Transfusionsmedicin	70 632	65 110	65 969	7%	8%
Klinisk Mikrobiologi	240 515	261 966	220 000	9%	-8%
varav Sars CoV-2-analyser	33 256	61 698	8 780	279%	-46%
Klinisk Patologi	192 317	181 789	182 371	5%	6%
Röntgenkliniken					
Antal rtg totalt exkl Unilabs	176 430	163 654	119 107	48%	8%
Antal MR	8 339	8 272	9 064	-8%	1%
Antal DT	54 209	50 244	44 599	22%	8%
Antal Ulj	12 482	12 241	11 851	5%	2%
Antal rtg totalt inkl Unilabs (exkl brösteheten)	176 430	163 654	162 478	9%	8%
Unilabs antal MR	10 786	10 345	9 992	8%	4%
Unilabs konv rtg	19 990	18 693	19 059	5%	7%
Bröstradiologiska kliniken					
Brösteheten	23 420	20 678	25 150	-7%	13%

Röntgenkliniken

Trots den stora bristen på röntgensjuksköterskor har produktionen totalt ökat med 7,8% jämfört med föregående år, till stor del beroende av inhyrda resurser, köpt vård och övertidsarbete. Under året ser vi en ökning i efterfrågan av akuta undersökningar, framförallt inom

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

datortomografi. En stor del av de egna personella resurserna behövs i den akuta verksamheten för att klara av efterfrågan och den ökande belastningen utanför kontorstid.

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Fysiologkliniken

Totala antalet undersökningar som utförts har minskat med -0,9% p.g.a. personalbrist samt leveransproblem av hårdvara (fr.a. långtids-EKG). Produktionen vad gäller flera av våra större undersökningar har ökat (ekokardiografi +3%, sömnregistreringar +19% och bentäthet +13%). Sjukfrånvaro och personalomsättning har påverkat den totala produktionen negativt. Erfaren personal har till del ersatts av personal under utbildning.

Laboratoriemedicin

På helår 2022 ligger produktionen 3,2% över produktion 2021, vilket är 2,0 % över budgeterade volym. Antal analyserade SARS-CoV-2 PCR passerade budgeterad nivå för hela 2022 redan i slutet av januari.

Bröstradiologiska kliniken

Under året har produktionen varit hög trots hög sjukfrånvaro. Kliniken följer SKRs rekommendation om att skicka en andra kallelse med tid till de kvinnor som inte dyker upp på sin första bokade tid. Kliniken har tack vare sitt arbete frigjort 1138 läkarmottagningsbesök för bröstkirurgen då flödet styrts om till att patienten direkt kommer till Bröstradiologiska kliniken. Även arbete med nya material och metoder ökar produktiviteten och frigör tid på andra kliniker.

Medicinsk Teknik

Förebyggande och avhjälpande underhåll har utförts enligt planering under året.

Hjälpmiddelscentrum

En måttlig förväntad volymökning har skett under året. Flera kommuner köper nu standardsängar från Hjälpmiddelscentrum. Antalet beställningar har ökat med 3,4 % jämfört med 2021 och med 7,6 % i jämförelse med 2020. Antalet inleveranser har varierat kraftigt under året till följd av globala leveranssvårigheter. Returerna har ökat med 4,3 % jämfört med 2021 och med 6,2 % i jämförelse med 2020. Antalet inkommande returerna har varierat kraftigt under året. Antalet arbetsordrar för rekonditionering har ökat med 10,4 % jämfört med 2021 och 13,5 % jämfört med 2020.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

5 UPPFÖLJNING STATLIGA ÖVERENSKOMMELSER ELLER LIKNANDE

5.1 God och nära vård

Nio projekt pågår inom ramen för Program Nära Vård: 1–4) Mobila närvårdsteam i moderna Västerås, Sala, Fagersta, Köping, 5) Hemsjukvård för barn, 6) Äldrepsykiatrisk specialistvård, 7) Barn med fetma och, 8) Vuxna med förvärvad hjärnskada, 9) Fokus personcentrerad - Patientkontrakt. Projekten 1-6 innefattar pilotverksamheter där samtliga är igång, testas och fortsätter utvecklas och utvärderas till och med årsskiftet 2023/2024. Tidiga effekter av projekten 1-4 visar på en minskning av behovet av slutenvård för målgruppen. Projekt 7 avslutas första kvartalet 2023 och har resulterat i nya arbetssätt och utbildning-/kompetenshöjande insatser i samverkan inom och mellan region och kommuner. Projekt 8 är nystartat och bygger på en tidigare genomförd förstudie med syfte att etablera ett tvärprofessionellt stödteam/resursteam som främjar en rehabiliteringskedja för personer med förvärvade hjärnskador. Projekt 9 är ett långsiktigt projekt, innefattar den kulturförändring som behöver ske i omställningsarbetet, att flytta fokus från organisation till person, och pågår tom 2027. I slutet av 2022 avslutades två projekt/uppdrag: Mottagningen för tidiga insatser samt Förstärkt föräldrastöd. Mottagning för tidiga insatser, för barn 0-6 med utvecklingsavvikelse, etableras som ordinarie verksamhet fr o m 2023. Det andra uppdraget handlar om att öka tillgängligheten i föräldraskapsstödjande insatser i länet och på så sätt förstärka föräldraskapsstödet i Västmanland. Uppdraget fortsätter inom enheten för Folkhälsa.

Utöver projekten och uppdragen inom programmet finansieras även aktiviteter övergripande för förflyttningen i länet likväl som insatser inom välfärd, elevhälsa, primärvård och andra områden som innefattas av nära vård. Exempel på aktiviteter i primärvården är förbättringar i omhändertagandet vid psykisk ohälsa genom utveckling av bland annat gruppbehandlingar och utökning av digitala behandlingar. Stort fokus läggs även på att fler patienter ska få tillgång till fast läkarkontakt. Inom elevhälsa finansieras regionala elevhälsosamordnare, läkare och sjuksköterska, där avtal med länets samtliga kommuner tecknats. Inom välfärdsområdet finansieras en uppdragsledare vars syfte är att förbättra SIP-processen.

Inom god och nära vård sker utveckling av ambulanssjukvården. Upparbetade kostnader för helåret 2022, 1,9 Mnr av totalt möjliga 2,5 Mnr. De aktiviteter som genomförs kopplas till områdena kompetensutveckling och tillgänglighet.

Statsbidrag för utveckling av den prehospitala akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa bokfördes till 0,6 Mnr. Effekterna av statsbidraget anses vara betydande för utveckling av den prehospitala vården inom Region Västmanland, men också för den prehospitala vården nationellt. Statsbidragen möjliggör framför allt kompetensutveckling och därtill vårdutveckling.

Även de digitala utomlänsvårdskontakterna finansieras delvis via detta statsbidrag (80 %). För första gången ses en nedgång i antal besök, -19 % jämför med 2021. Totala kostnaden var 21 Mnr, varav vårdcentralernas andel (20 %) har inneburit kostnader på 4 mkr

De totalt utnyttjade medlen för programmet uppgick till 84,1 Mnr inklusive nätläkarkostnader och utveckling av ambulanssjukvården och har under året använts och kommit till nytta i verksamheterna.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

5.2 Psykisk hälsa

Det statliga stöd som har inkommit för att genomföra insatser som föreskrivs i lokala och regionala handlingsplaner har använts till flera projekt framför allt inom Vuxenpsykiatri. Där kan särskilt nämnas de medel som använts för att stärka utredningskapaciteten för att korta köerna och utveckla och förstärka beroendevårdens öppenvård. Förstärkning har även skett på BUP och Vuxenpsykiatri genom att finansiera inhyrning av sjuksköterskor för att undvika stängning av vårdplatser.

Insatser för att stärka barn och ungdomspsykiatri har genomförts genom att ett stort antal utredningar och behandlingar har kunnat genomföras utöver vad som, hade varit möjligt inom befintlig ekonomisk ram. Utbildningsinsatser för att stärka traumavården på alla nivåer inom psykiatri har genomförts. Inom området kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård pågår flera projekt. Bland annat har en verksamhetsutvecklare anställts för att operativt utveckla och följa upp att vården genomförs utifrån aktuellt kunskapsläge inom alla delar av psykiatri.

De totala tilldelade medlen uppgick till 19,5 Mnkr och har under året använts och kommit till nytta i verksamheterna.

5.3 Ökad tillgänglighet – korta vårdköer

Under denna rubrik inkluderas tre statsbidrag.

- Överenskommelsen om Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården 2022, inklusive tilläggsöverenskommelsen från april 2022.
- Medel riktade till kommuner och regioner till följd av covid-19 pandemin där 54 Mnkr av totalt 106,8 Mnkr användes till tillgänglighet.
- Medel till regionerna för riktade insatser för att omhänderta de uppdämda vårdbehoven.

Under året har förvaltningen aktivt arbetat med prognostisering av utfallet från den prestationsbaserade delen av överenskommelsen. Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården för att kunna bevilja så många avrop som möjligt för förbättrad tillgänglighet. Totalt har sex beslut tagits under året utifrån inkomna avrop från verksamheterna. Förvaltningen har täckt kostnader motsvarande 190,4 Mnkr. 4,8 Mnkr har betalats ut till primärvården för deras måluppfyllelse. Totalt alla tre statsbidragen erhöll region Västmanland 234,6 Mnkr. Differensen mellan kostnaderna och totalt erhållet statsbidrag är relaterat till att Region Västmanland fick en stor andel, 73,9 Mnkr, av den prestationsbaserade bonusdelen i överenskommelsen. Trots att regelbundna prognoser har gjorts var bonusdelen mycket svår att prognostisera.

Av de beviljade avropen från verksamheterna har merparten beviljats för köpt vård och inhyrd personal. Extrasatsningar inom verksamheten handlar främst om extra mottagningar under kvällar och helger.

5.4 Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp

Etablering av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp pågår och hittills har tio vårdförlopp införts. Exempelvis är vårdförloppen för reumatoid artrit, kritisk benischemi och höftledsartros implementerade och patienterna får vård enligt vårdförloppen i Region Västmanland. Vårdförloppet för sepsis har medfört att sepsisalarm har införts på

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

akutmottagningen vilket uppmärksammades i en artikel från Dagens medicin (2022-02-02). Ett framgångsrikt arbete har genomförts kring osteoporos – sekundärprevention efter fraktur. Det har sedan länge funnits utmaningar i vården av denna patientgrupp och genom vårdförloppet finns nu en tydlig process på plats, patienter behandlas nu enligt detta. Vårdförloppet för Stroke/TIA del 1 har även det implementerats. Flera mått utifrån vårdförloppet visar i Vården i siffror. Region Västmanland visar goda resultat där exempelvis 98% får vård på strokeenhet som första vårdenhet i Västmanland jämfört med riket som ligger på 84 %. Vårdförloppet för nydebuterad hjärtsvikt är implementerade med start i maj 2022. Primärvården remitterar nu in till ekokardiografi och startar upp behandling inom angiven tid i vårdförloppet. Sedan remitteras patienterna till hjärtsviktsmottagningar både i Västerås, Köping och Sala. Där får de träffa hjärtsviktssjuksköterska, läkare och fysioterapeut inom ca 1 månad från misstanke för fortsatt utredning och behandling i enlighet med vårdförloppet. 2,1 Mnkr i statsbidrag har använts för insatserna.

5.5 Effektiv cancervård

Arbetet med standardiserade vårdförlopp cancer fortgår, statsbidragsstödet för införande pågår sedan många år. Cancervården har varit prioriterad under pandemin, en viss påverkan kan ses som troligen berott på rädsla att söka vård. Målen för ledtiderna är 80%, alla diagnosområden har ännu inte uppnått detta, flera diagnoser har det. Region Västmanland ligger på samma nivå som övriga regioner inom sjukvårdsregionen. Inklusionskriteriet som är 70% handlar om hur stor andel patienter som ska inkluderas i ett SVF är uppnått. Statsbidraget på 10 Mnkr fortsätter att användas med fokus på patienternas direkta behov. Bidragen går till klinikerna för stöd till kontaktsjuksköterskor, koordinators och Diagnostiskt centrum. En detaljerad redovisning av statsbidraget ska lämnas till Socialstyrelsen i slutet av september.

5.6 Kvinnors hälsa

Arbetet med insatsområdet förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa har pågått i några år. För att uppnå målen med statsbidraget så har regionen satsat på en förstärkt bemanning inom mödrahälsovården, samt utökning av samordningsbarnmorska. Den delen syftar till en stärkt vård inom vårdkedjan graviditet och förlossning. Särskilda aktiviteter är riktade mot eftervården. Avlastning av mödrahälsovårdpsykologer är ett nytt område där administrativa uppgifter övergår till en medicinsk sekreterare.

Den stora delen av satsningen går till förstärkt förlossningsvård genom utökad bemanning. Satsningen för 2021–2022 har kompletterats med projekt med psykosociala satsningar bland annat kulturdoula. Det nu aktuella och kompletterande statsbidraget lyfter upp neonatalvård. Regionen utvecklar både bemanning omvårdnad vilket innebär att mor och barn ska finnas nära varandra på sjukhuset, beroende på vilken som behöver vård mest. Satsningar på möjlighet till hemgång med stöd eller permission från neonatalvården är ett område där statsbidraget ger stöd. Riktat arbete med självtest som alternativ till ordinär gynekologisk cellprovskontroll är ytterligare ett insatsområde som pågår. Region Västmanland får 36,9 Mnkr i år.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

5.7 Läkarmedverkan i äldreomsorgen

Arbetet med att utöka läkarmedverkan i äldreomsorgen påbörjades under 2022 med stöd av statsbidrag. Vårdcentralerna har tilldelats medel för att kunna avsätta mer läkartid till boende och personal på SÄBO och korttidsboende vilket planeras i samverkan med kommunerna. Samtliga SÄBO-läkare genomgår under 2023 också en fördjupad utbildning i demenskompetens, för att stärka omhändertagandet av denna patientgrupp. Målsättningen är att satsningarna ska resultera i mätbara förändringar såsom ökat antal hembesök, läkemedelsgenomgångar, SIP samt ökat antal demensutredningar, vilket också tycks vara fallet givet utfallet under 2022. Utfall 14,6 Mnkr.

5.8 Statsbidrag Utökad antal vårdplatser

Regionen har erhållit statliga medel för att skapa fler vårdplatser. Statsbidragen är uppdelade i två delar. Förvaltningen hade som ambition att intäktsredovisa hela statsbidraget för att skapa/bibehålla vårdplatser på medicinklinikerna i Sala, Köping och i Västerås samt för att kortsiktigt skapa fler kirurgiska vårdplatser. Osäkerhet kring tolkning av statsbidragets ambition gjorde att förvaltningen endast bokförde 3,1 Mnkr för att tillskapa fler vårdplatser på medicinkliniken Västerås samt fastighetskostnader i projekt EPOS. Resterande intäkt på 21,5 Mnkr ingår inte i förvaltningens resultat för 2022. Dock kommer hela beloppet att ansökas under 2023.

5.9 Hållbart arbetsliv

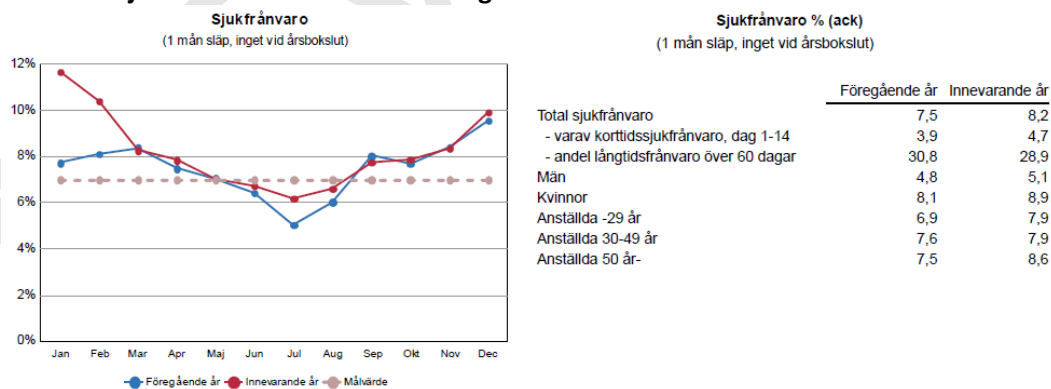
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har under 2022 erhållit medel för att stärka förutsättningarna till ett hållbart arbetsliv för förvaltningens medarbetare. Förvaltningens verksamheter ansökte om medel till 30 projekt varav 26 blev beviljade. Insatserna är till stor del genomförda under andra halvåret och utfallet blev 16,4 Mnkr.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

6 MÅLOMRÅDE STOLTA OCH ENGAGERADE MEDARBETARE OCH UPPDRAGSTAGARE

Mål	Indikator	Målvärde 2022	Utfall	Redovisas
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare				
Förvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare	HME-index	79	2020: 78 2021: 77,6 2022: 78,5	År
	Sjukfrånvaro	6,0%	2019: 7,0 % 2020: 8,5 % 2021: 7,5 % 2022: 8,2 %	Månad, Delår, År
	Oberoende av hyrpersonal (kostnad)	2%	2019: 4,8 % 2020: 3,5 % 2021: 4,5 % 2022: 7,0 %	Månad, Delår, År
	Prestationsnivå	73%	2020: 70,8% 2021: 70,4% 2022: 71,4%	År
Förvaltningen ska vara en professionell uppdragsgivare	Uppdragstagarindex	60%	2015: 63% 2017: 60% 2019: 58% 2021: 67%	/2 år

6.1 Sjukfrånvaro och rehabiliteringsärenden

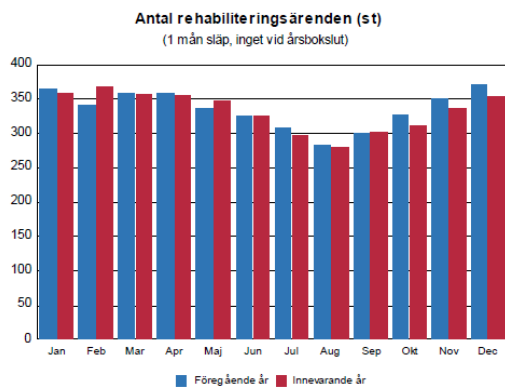


Året inleddes med en kraftigt högre sjukfrånvaro under de första två månaderna i jämförelse med föregående år. Även sammantaget är sjukfrånvaron för året högre jämfört med föregående år, andelen långtidssjukfrånvaro är lägre vilket i stort kan härledas till att andelen korttidssjukfrånvaro ökat. Den ökade korttidssjukfrånvaro under årets första månader och sammaren kan härledas till smittspridningen. Sjukfrånvaron har ökat inom samtliga grupper.

Den ackumulerade sjukfrånvaron för året var 8,2% 2022 jämfört med 7,5% 2021.

Sammantaget har den höga sjukfrånvaron tillsammans med annan frånvaro såsom vård av barn, påverkat verksamheterna i hög utsträckning. Belastningen för chefer och medarbetare har generellt varit hög under året.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF



Antal rehabiliteringsärenden (ack)
(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

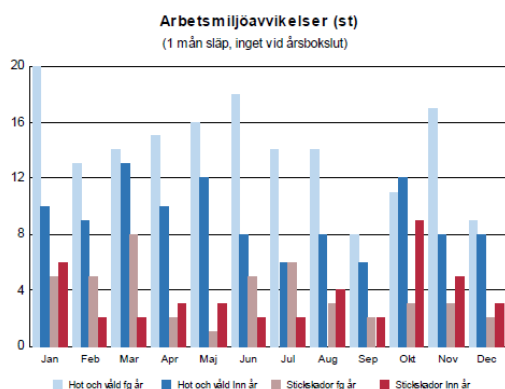
	Föregående år	Innevarande år
Antal rehabiliteringsärenden	1 360	1,290
Varav avslutade rehabiliteringsärenden	1 083	1,013

Antalet rehabiliteringsärenden och avslutade rehabiliteringsärenden har minskat något i jämförelse med föregående år. I förvaltningen pågår kontinuerligt arbetet med att sänka och stabilisera sjukfrånvaron och förbättra arbetsmiljön, arbetet sker i samarbete mellan verksamheten, skyddsombud, HR och Regionhälsan.

En stor andel av verksamheterna har etablerade hälsoteam, inventeringsmöten sker kontinuerligt och utökad introduktion tillämpas i viss omfattning i syfte att trygga nya medarbetare. I syfte att skapa återhämtning och kompetensutveckling nyttjas arbetsrotation i olika utsträckning på flera arbetsplatser.

Flera verksamheter arbetar aktivt att se över arbetsprocesser och förändrade arbets sätt i syfte att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv, flera verksamheter arbetar med att kontinuerligt följa upp arbetsmiljö och arbetsbelastning genom olika strukturerade metoder.

6.2 Arbetsmiljöavvikelser



Arbetsmiljöavvikelser (ack)
(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Antal händelser	1 009	717
Antal risker	330	245
Totalt antal	1 339	962
- varav hot och våld	169	110
- varav stickskador	45	43

Antalet arbetsmiljöavvikelser är betydligt lägre än 2021. Det kan noteras att det för perioden rapporteras färre avvikelser gällande hot och våld, vidare har antalet rapporterade stickskador minskat något jämfört med samma period föregående år. Avvikelserna gäller framför allt, arbetsbelastning, avsteg ifrån rutiner/instruktioner, många samtidigt arbetsuppgifter, bristande kommunikation samt hot och våld.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Förvaltningens- och verksamheternas arbete med att tillsammans med skyddsombud systematiskt riskbedöma och åtgärda arbetsmiljön är prioriterat och en faktor till att verksamheterna lyckats hantera identifierade risker i ett tidigt skede.

Kompetensutveckling sker kontinuerligt inom arbetsmiljöområdet och under 2022 har bland annat utbildning om pågående dödligt våld (PDV) initierats i syfte att stärka en trygg och säker arbetsmiljö.

6.3 Kompetensförsörjning

Bemanningsläget har över lag varit ansträngt i många verksamheterna under 2022, framför allt under årets inledande månader, under sommarperioden och årets sista veckor. Detta har sin grund dels i den höga frånvaron som genererats av smittspridning, dels i svårighet att bemanna vissa verksamheter.

Sammantaget återfinns stora kompetensförsörjningsutmaningar inom samtliga legitimationsyrken. Den mest framträdande obalansen mellan tillgång och efterfrågan på kompetens återfinns inom yrkesgrupperna sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, röntgensjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinsk analytiker samt specialistläkare inom psykiatri och andra medicinska specialiteter.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen står inför särskilda utmaningar att bemanna verksamheter som bedrivs dygnet runt. Orter utanför Västerås tätort står också utifrån sitt geografiska läge inför kompetensförsörjningssvårigheter vilket kräver särskilt fokus för att möjliggöra en hållbar bemanning.

Ett arbete gällande dimensionering av ST-läkare inom psykiatri och geriatrik har pågått under året. Målet med arbetet var att dimensionera antalet ST-läkare utifrån det faktiska behovet av specialistkompetens och på så sätt säkra det framtida kompetensbehovet inom de olika specialiteterna.

Årets arbete med att uppdatera verksamheternas kompetensförsörjningsplaner har genomförts och mynnat ut i handlingsplaner. Aktiviteter för att stärka kompetensförsörjning och behålla medarbetare finns upprättade i verksamheten. Lokala insatser kan vara; arbete med kompetensväxling, kompetensutveckling, särskilda rekryterings satsningar och arbete med hälsofrämjande arbetsplatser.

6.4 Medarbetarundersökning

Medarbetarundersökningen genomfördes under 2022 med en svarsfrekvens på 78% vilket visar på ett stort medarbetarengagemang i förvaltningens verksamheter. De utvecklingsområden som finns är framför allt målkvalitet, delaktighet, arbetsrelaterad utmattning och medarbetarskap.

Handlingsplaner finns upprättade i verksamheterna som uppdateras utifrån årets resultat. Resultatet för Hållbart medarbetarindex har vid de senaste fyra mätningarna legat stabilt. Värdet för 2022, 78,5 är en förbättring mot 2021. Prestationsnivån har ökat något jämfört med föregående år men kan ändå konstateras ligga i nivå 2022 (71,4) och 2021 (70,4). Andelen medarbetare som kan rekommendera Region Västmanland som arbetsgivare har minskat något från 2021 (83%) till 2022 (80,2%). En fortsatt hög nivå som vittnar om ett stabilt arbete i förvaltningen som helhet.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

6.5 Övrig väsentlig information

6.5.1 *Arbetad tid*

Den egna arbetade tiden har minskat inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen jämfört med samma period föregående år. Den reducerade egna arbetade tiden härleds till den ökade sjukfrånvaro för 2022, tillsammans med ett ökat uttag för utbildning, ökat semesteruttag och ökat uttag av tillfällig vård av barn jämfört med samma period föregående år. Den arbetade tiden för timavlönade har minskat då verksamheterna inte lyckats rekrytera vikarier i önskad omfattning.

En total ökning av inhyrda läkare och sjuksköterskor konstateras i förvaltningen och så även kategorin övriga vilket utgörs av övrig legitimerad personal såsom exempelvis specialisttandläkare, psykolog och arbetsterapeut. Utökad analys återfinns under 7.4.

6.5.2 *Hållbar och självständig bemanning*

Kostnaden för inhyrd personal uppgår till 7% 2022 av den totala lönekostnaden jämfört med 4,5% 2021. Riktade statsbidrag för ökad tillgängligheten, när vården fått anstå, under pandemin har bidragit till en kraftig ökning avseende kostnader för hyrpersonal under året. Operationslag och inhyrd personal inom Barn- och ungdomspsykiatri samt Vuxenpsykiatri. Målvärdet är 2%.

Det bör noteras att efterfrågan på inhyrd personal under året har varit och är större än vad som kunnat levereras. Behovet av inhyrd personal kan i stort kopplas till den bemanningssituation som förvaltningen har att hantera med anledning av kompensationsutmaningarna.

Verksamheterna har under våren genomfört ett arbete med att identifiera insatser som kan bidra i arbetet mot ett oberoende av hyrpersonal. Insatserna syftar till en reduktion av inhyrd personal och fortsätter 2023.

6.5.3 *Hållbart ledarskap inom HSF*

Projektet Hållbart ledarskap inom HSF har avslutats. Syftet med projektet har varit att kartlägga nuläget avseende chefernas förutsättningar utifrån roll, uppdrag och mandat, vidare omfattar projektet även variabler såsom kontrollspann och vikten av stödfunktioner kopplat till chefs uppdrag. I dagsläget planeras det fortsatta arbetet utifrån resultatet av projektet för att fortsatt stärka chefers förutsättningar och möjliggöra ett utvecklande ledarskap.

6.5.4 *Bemanning*

Arbetet med att stärka stödet inom bemanningsområdet fortgår och under året har projektet bemanningspartner startat, vilket är ett expertteam som stöttar chefer inom personalplanering och har så här långt gett effekter på arbetsmiljö och ekonomi. Det har sedan 2021 pågått ett pilotinförande av nytt schemaplaneringssystem, TESSA. Systemet syftar till att förbättra arbetsmiljön och fungera som beslutsstöd samt förenkla och effektivisera arbetet med en hälsosam schemaplanering. Planerat breddinförande 2023.

Under året har också ett arbete initierats för att kunna följa upp arbetstidens förläggning både genom uppföljningsverktyg och dialogmaterial. Fokus kommer vid starten av 2023 var övertidsarbetet i förvaltningen. En ny chefspool har också startats upp och rekrytering har påbörjats.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7 MÅLOMRÅDE STARK OCH UTHÅLLIG EKONOMI

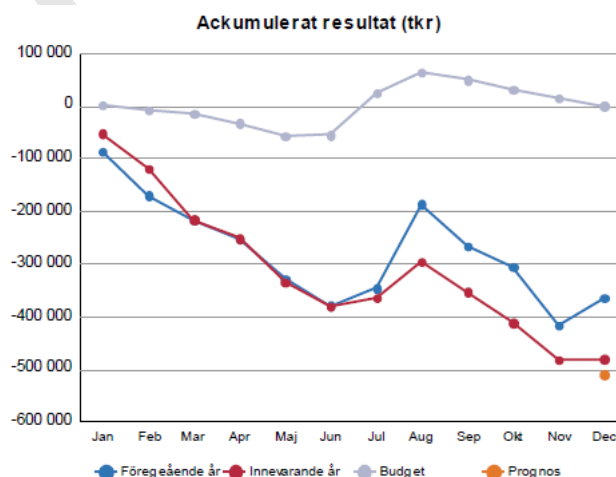
Mål	Indikator	Målvärde 2022	Utfall	Redovisas
En stark och uthållig ekonomi				
Verksamheten ska bedrivas inom given ram/fastställd budget.	Periodresultat	Noll i förhållande till budget	2021: -364,2 Mnkr 2022: -480,7 Mnkr	M (Månad)
Löpande uppföljning	Bruttokostnadsutveckling	LPIK	2021: 6,3 % 2022: 2,6 %	M
	Utfall jämfört med föregående år	Enligt plan	2021: -115,7 Mnkr 2022: -116,5 Mnkr	M
	Helårsprognos jämfört med budget		2021: -390 Mnkr 2022: -510 Mnkr	M
	Kostnader för inhyrd personal i förhållande till den totala personalkostnaden	2 % av personalkostnaden	2021: 4,5 % 2022: 7,0 %	M
	DRG-poäng per årsarbetare	Högre än fg år	2021: 26,3 DRG-poäng 2022: 26 DRG-poäng	
	Kostnad per arbetad timme	Lägre än fg år	2021: 500 kr/timme 2022: 518 kr/timme	M
	Investeringar	210 Mnkr	2021: 163 Mnkr 2022: 163 Mnkr	M

7.1 Förvaltningsövergripande resultat

Förvaltningens ackumulerade ekonomiska resultat 2022 blev -480,7 Mnkr jämfört med -364,2 Mnkr föregående år och -510 Mnkr i prognos. Resultatet kan ställas mot den i förvaltningsplanen angivna obalansen på -600 Mnkr.

Samstämmigheten med prognos, på en omsättning på över 9 Mdkr, underlättades av att förvaltningen löpande under året bokade upp kända ersättningar från staten kopplat till vaccinationer, provtagning samt beslutade överenskommelser.

Resultatutvecklingen under året enligt diagrammet nedan är snarlik 2021 utan den positiva resultateffekten av sent bokförda statsbidrag föregående år.



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Förenklad resultaträkning (mkr)

Motpart 1,2

	Ack utfall Inn år	Ack Budget Inn år	Ack avv från budget	Ack Utfall Fg år	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot Prog	Bokslut Utf Fg år	Ack Avv Fg år
Intäkter									
Patientavgifter	121,1	133,9	-12,8	111,7	124,0	133,9	-9,9	111,7	9,4
Ersättning vårdtjänster	178,7	168,6	10,1	176,9	177,2	168,6	8,6	176,9	1,8
Regionersättning	8 503,2	8 007,0	496,2	8 383,1	8 492,9	8 007,0	485,9	8 383,1	120,1
Försäljning av tjänster	214,0	204,7	9,3	211,8	204,0	204,7	-0,7	211,8	2,2
Övriga intäkter	241,9	195,8	46,0	209,0	236,2	195,8	40,3	209,0	32,9
Summa Intäkter	9 258,9	8 710,0	548,8	9 092,4	9 234,2	8 710,0	524,2	9 092,4	166,5
Kostnader									
Personalkostnader	-4 309,6	-3 479,4	-830,1	-4 135,8	-4 318,8	-3 479,4	-839,3	-4 135,8	-173,8
-Varav extert inhyrd personal	-263,2	-56,9	-206,2	-171,3	-256,8	-56,9	-199,8	-171,3	-91,9
-Varav övertid/mertid	-111,9	-55,4	-56,5	-111,2	-107,2	-55,4	-51,8	-111,2	-0,7
Köpt vård	-1 056,7	-1 004,5	-52,1	-1 010,3	-1 090,1	-1 004,5	-85,5	-1 010,3	-46,3
Läkemedelskostnader	-1 140,0	-1 174,1	34,1	-1 048,9	-1 126,3	-1 174,1	47,8	-1 048,9	-91,2
Tekniska hjälpmedel	-75,8	-68,9	-6,9	-76,0	-70,5	-68,9	-1,6	-76,0	0,2
Material och tjänster	-1 914,8	-1 772,0	-142,8	-1 993,0	-1 892,9	-1 772,0	-120,9	-1 993,0	78,2
Lokalkostnader	-365,8	-358,7	-7,1	-360,3	-364,6	-358,7	-5,9	-360,3	-5,5
Övriga verksamhetskostnader	-876,9	-852,4	-24,6	-832,3	-881,1	-852,4	-28,7	-832,3	-44,6
Summa Kostnader	-9 739,6	-8 710,0	-1 029,6	-9 456,6	-9 744,2	-8 710,0	-1 034,2	-9 456,6	-283,0
Resultat	-480,7	0,0	-480,7	-364,2	-510,0	0,0	-510,0	-364,2	-116,5

Årets förvaltningstotala resultatavvikelse mot budget kan framför allt härledas till:

- **Förvaltningsplanens underskott**
Möjligheten att hantera underliggande underskott på ca -600 Mnkr utan inverkan på kvalitet, produktion och tillgänglighet bedömdes i förvaltningsplanen vara begränsad. Redovisas i resultaträkningen som en avvikelse på egen lön och sociala avgifter på förvaltningsgemensamt ansvar, -600 Mnkr av resultaträkningens avvikelse på -830 Mnkr gällande personalkostnader. Se rad personalkostnader, kolumn tre i tabellen ovan. Kompetensförsörjning, vakanser och hög sjukfrånvaro är grunden i Förvaltningsplanens underskott, vilket syns som ökade kostnader för externt inhyrd personal. Utöver detta kan nedanstående poster i stort ringa in skillnaden mellan förvaltningsplan och årets resultat
- **Läkemedel**
Trots hög kostnadsutveckling för läkemedel, understiger utfallet budget med ca 34 Mnkr tack vare den riktade uppräknigen av regionersättning inför årets budget. Största delen av överskottet finns redovisat under förvaltningsövergripande läkemedelsansvar. Under året har läkemedelskostnaderna ökar med 8,7 %, vilket motsvarar ca 91 Mnkr. Av detta belopp avser 24,5 Mnkr rekvisitionsläkemedel till slutenvården och 66,5 Mnkr recept i öppenvården.
- **Överskott statsbidrag**
Årets ersättningar från regionstyrelsens anslag och riktade statsbidrag redovisas till 496,2 Mnkr över budget. Större delen av anslagen har utnyttjats till verksamhet i enlighet med separat redovisning 5.1-5.9, samt 7.6 gällande Covid. Den övergripande bedömningen är att statsbidragen givit ett positivt ekonomiskt överskott med cirka 50 Mnkr.
- **Övriga intäkter**
Ökad försäljning av vård jämfört med plan samt högre schablonersättning för integration. Patientavgifter når ej upp till plan men redovisas högre än föregående år i och med ökad volym. Retroaktiv ersättning för momskompensation förbättrar också resultatet. Totalt övriga intäkter utöver regionersättning och statsbidrag ca +53 Mnkr.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

- Köpt vård

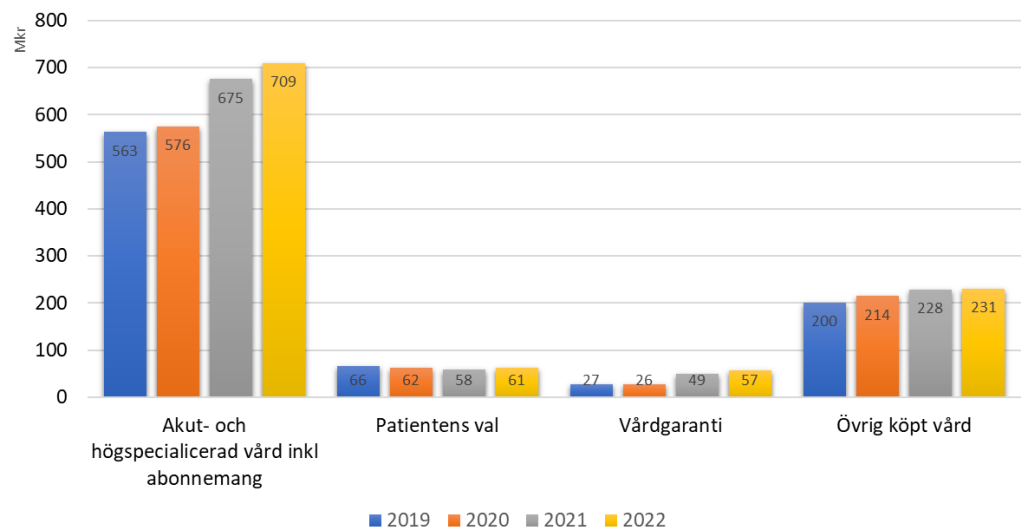
De ökade kostnaderna för högspecialiserad köpt vård syns i diagrammet nedan, +5 %, vilket var i nivå med prisuppräknningar från de största leverantörerna trots en viss ökad fakturering i volym. Detta ger en negativ budgetavvikelse på ca -21 Mnr, exkluderat för kostnader som kompenseras av statsbidrag. Kostnadsutvecklingen har legat i nivå med prisuppräknningar till stor del beroende på lägre kostnad för dyra patienter, 47%, kopplat till färre kostnadsdrivande ytterfall. Störst minskning av kostnader för dyra patienter återfanns inom Barnkliniken och Medicinkliniken. Övriga kostnader redovisas i nivå med föregående år, dock en planerad ökning av köpta vårdgarantiåtgärder, +14%, vilka finansierades med statsbidrag.

Köpt vård inom psykiatri avviker negativt jämfört med budget. Redovisas i stapeln Övrig köpt vård. Avvikelsen kan till största del förklaras av köpta utredningar som finansieras av statsbidrag.

Utöver ovan beskrivet ingår avtalade vårdavgifter till kommun, ersättning till vårdcentraler samt privata vårdgivare i övrigt köpt vård.

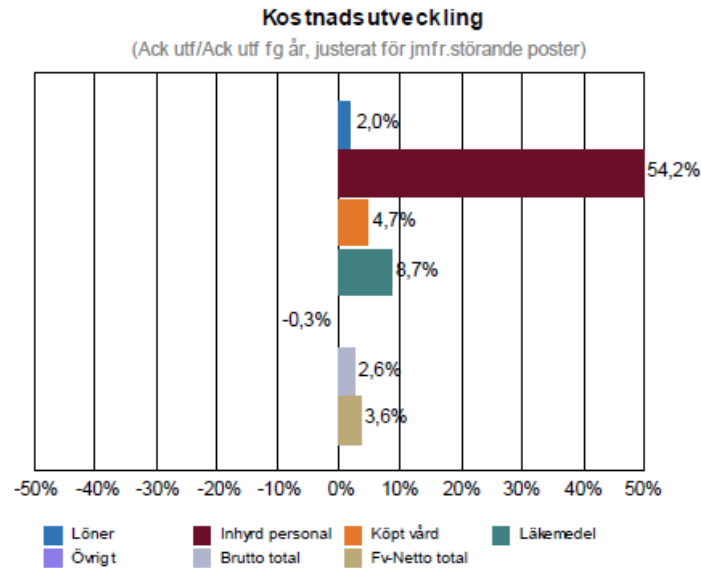
Kostnadsutveckling Köpt vård

Period: jan-dec



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.2 Intäkts- och bruttokostnadsförändring jämfört med föregående år



Förvaltningens intäkter har jämfört med föregående år ökat med 166,5 Mnkr och 1,8 %. Förändringen är framför allt kopplad till ökad regionersättning, 204,9 Mnkr. Dock är ersättningar från regionstyrelsens anslag och riktade statsbidrag 84,9 Mnkr lägre än föregående år. Även förändrade patientavgifter från och med 1 april 2021 bidrar.

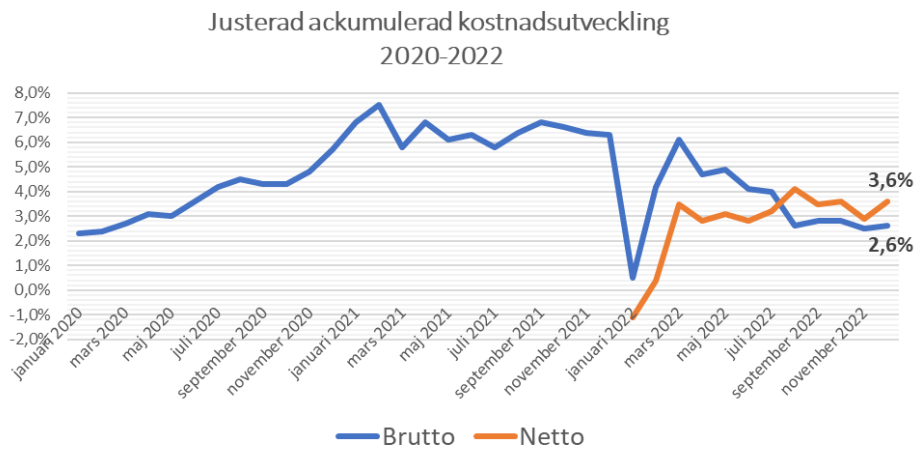
Förvaltningens justerade kostnader har mot föregående år ökat med 271 Mnkr och 2,6 %. Justeringarna avser jämförelsestörande poster, till exempel förvaltningsinterna kostnader som ändras mellan åren. Förändringen är framför allt kopplad till personalkostnader inkluderande externt inhyrd personal. Även läkemedelskostnader och köpt vård enligt diagram ovan bidrar till bruttokostnadsökningen.

Justerat för merkostnader covid-19 och kostnader för vaccinationer och provtagning uppgår bruttokostnadsutvecklingen till 5,2 % då covidrelaterade kostnader var högre föregående år.

För samlad översikt av ekonomiska effekter av pandemin både för perioden och helårsprognos, se avsnitt 7.6 nedan.

Under verksamhetsåret 2022 följde förvaltningen även en förvaltningsnettokostnad, bruttokostnader justerat för statsbidrag och externa intäkter. På årsbasis uppgick den till 3,6 %. Att nettokostnaden var högre än bruttokostnadsutvecklingen är en effekt av de höga statsbidrag som tillföll förvaltningen föregående år.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF



Förändringen är framför allt kopplad till verksamheter inom Akutsjukvård och Medicinsk diagnostik samt läkemedel driven av den fortsatta pandemin och statsbidrag för riktade satsningar.

7.3 Genomförda och planerade åtgärder för en ekonomi i balans

Kategori EIB	Plan ekonomisk effekt 2022 (tkr)	Utfall 2022 (tkr)
Personal	3 188	3 188
Material och tjänster	20 276	20 276
Digitala kallelser	6 000	1 000
Kvarvarande underskottspost	21 196	-
Totalsumma	50 660	24 464

Förvaltningens regionersättning inför 2022 är reducerad med -50,7 Mnkr i enlighet med åtgärdsplan för ekonomi i balans.

Personal

Reducering av ram inom AT-enheten, Privata vårdgivare och Tandvårdsenheten är genomförd. Utfall inom budget.

Material o tjänster

Ramen för läkemedel är reducerad inför 2022. Trots bruttokostnadsökning faller kostnaderna ut inom budgetram. Sänkt prisuppräknings för interna tjänster är genomförd och är neutralt mot sänkt ram inom åtgärdsprogrammet.

Sänkt ersättningsnivå med 1 procentenhet är genomförd i Vårdval primärvård.

Digitala kallelser

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Reducering av ram för de verksamheter som ingår i projektet digitala kallelser. Effekt kan ses genom lägre portokostnader. Förseningar i införandeplanen reducerar effekten innevarande år. Projektet fortlöper. Projektet fortsätter med förväntade effekter under innevarande år.

Kvarvarande underskottspost

I förvaltningsplan 2022 redovisas ett underskott på -600 Mnkr. Möjligheten att hantera detta underskott utan inverkan på kvalitet, produktion och tillgänglighet bedöms vara begränsad. Åtgärdsplanens kvarvarande underskottspost på ca -21 Mnkr ingår i ovanstående förvaltningsunderskott. Hanteras i förvaltningsplan 2023–2025.

Ökade patientintäkter utöver ramreducerande åtgärder

Avser till största delen höjda patientavgifter från och med 1 april 2021. Tre månaders effekt under 2022 beräknades ge ca 5 Mnkr. Åtgärd redovisad som genomförd men effekten reduceras i och med produktionsmix och högkostnadsskydd. Total förändring öppenvårdsavgifter mot föregående år +7,8 Mnkr.

7.4 Arbetad tid/Personalkostnadsutveckling

	Innevarande År	Föregående År	Förändring	Förändring %
Utförd arbetstid	8 041 158	8 121 514	-80 356	-0,99
- varav övertid/mertid	231 291	224 035	7 256	3,24
- varav timavlönade	284 891	329 858	-44 967	-13,63
Justering timavlönade, övertid/mertid, vab. (Diff mot vald månad fg år.)	0	0	0	0,00
Justering personer i omställningsprogrammet. Objekt 9910.	0	0	0	0,00
Justering utvecklingsanställda.	-1 023	-1 356	333	-24,54
Justering inhyrd personal från externa bemanningsföretag	265 734	169 150	96 584	57,10
- varav läkare	72 532	63 609	8 923	14,03
- varav sjuksköterskor	175 798	100 404	75 395	75,09
- varav övriga	17 404	5 138	12 266	238,76
Justering inhyrd personal från resursenheten	-1 468	7 595	-9 063	-119,33
Justering för fler eller färre arbetsdagar inn år jmf med fg år	0	0	0	0,00
Justering för en extra dag i februari (vid skottår) för arb med schema	0	0	0	0,00
Arbetad tid inkl jour/beredskap	8 304 401	8 296 903	7 498	0,09
Avdrag arbetad tid under jour/beredskap	-148 197	-149 909	1 712	-1,14
Arbetad tid exkl jour/beredskap	8 156 204	8 146 993	9 211	0,11
Antal årsarbetare utifrån arbetad tid exkl jour/beredskap	4 728	4 723	5	0,11

Arbetad tid

Det arbetade tiden inom förvaltningen har ökat med 0,11 % vilket motsvarar cirka +5 årsarbetare med en årsarbetstid på 1 725 timmar. Tabellen ovan är framtagen för att likställa redovisningsåren för till exempel sent registrerade timanställda och övertidstimmar samt fler eller färre arbetade dagar jämfört med föregående år.

Tabellen nedan beskriver förändringen utifrån den registrerade tiden i Heroma och specificerar på ett övergripande plan förändringen mellan åren.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Förändring utförda timmar omräknat till årsarbetare



I en jämförelse mot föregående år ger en högre sjukfrånvaro innevarande år ett minskat antal timmar motsvarande cirka -45 årsarbetare. Pandemin tillsammans med vanlig säsongsinfluensa påverkade sjukfrånvaron både i början och slutet av året.

2021 års ökade timmar för timanställda har under 2022 reducerats och är -26 årsarbetare färre än föregående år. Kan delvis övergått i ordinarie bemanning enligt grundschema i tabell ovan.

Innevarande år har inneburit bättre möjligheter till uttag av ledighet i form av semester vilket ger sänkt antal arbetade timmar motsvarande -28 årsarbetare.

Övertidstimmarna inom förvaltningen kopplade till den högre sjukfrånvaron ger +4 årsarbetare. I nivå med delårsrapport 2.

Arbete på jourtid har varit oförändrat jämför med föregående år.

Ökat antal timmar för externt inhyrd personal, både läkare och sjuksköterskor bidrar till +56 årsarbetare, vilket delvis kan kopplas till förvaltningens tillgänglighetsåtgärkning inom operationskliniken, +19 årsarbetare.

Förbättrad möjlighet att bevilja tid till utbildning har ökat under året, vilket reducerar den arbetade tiden med -30 årsarbetare.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.4.1 Lönekostnadsutveckling exklusive externt inhyrd personal

Egen lönekostnad utan sociala avgifter

	2021 (tkr)	2022 (tkr)	%
Tidlön	1 905 207	1 922 896	0,9%
Tilläggslöen jour- och beredskap	102 840	105 053	2,2%
Tilläggslöen övertid/mertid	111 223	111 939	0,6%
ISP Timbank	18	63	243,4%
Övr tilläggslöen (OB)	128 950	127 365	-1,2%
Arvoden	5 643	7 626	35,1%
Semesterkostnad	312 114	322 946	3,5%
Sjuklön	58 100	69 123	19,0%
Utbildn	36 832	45 948	24,8%
Övr kostn för ej arb tid	19 801	21 302	7,6%
Försäkringslösning för löneväxling	12 570	13 874	10,4%
Premietillägg vid löneväxling	754	832	10,3%
Totalt	2 694 054	2 748 967	2,0%

Kostnadsökningen av egna löner inom förvaltningen blev +2,0 %. Det är på totalen något under den årliga löneuppräknigen. Ökningen beror framför allt på extra ersättningar och arvoden relaterade till tillgänglighetssatsningar under året. Till och med första veckan i mars fanns den förstärkta ersättningen kopplat till pandemin. Då ersättningsnivån var höjd även föregående år är kostnaden för Ob oförändrad, dock ca 54 Mnrk över budget inklusive sociala avgifter. Kostnaden för övertid är i stort oförändrad trots fler timmar på grund av sjukfrånvaro. Den högre sjukfrånvaron bekräftas också i det ekonomiska utfallet, sjuklönekostnad +19 %.

Egen lönekostnad utan sociala avgifter

	2021 (tkr)	2022 (tkr)	%
Sjuksköterskor m fl	937 559	939 235	0,2%
Undersköterskor, skötare m fl	547 000	566 621	3,6%
Paramedicinsk personal	225 306	230 132	2,1%
Läkare	684 111	706 594	3,3%
Administrativ personal	213 790	220 718	3,2%
Ekonomi- och transportpersonal	5 198	3 219	-38,1%
PRG övrigt	3 995	3 808	-4,7%
Tandhygienist	1 228	1 316	7,2%
Tandläkare	19 748	19 145	-3,1%
Tandsköterskor	15 640	15 846	1,3%
Teknisk personal	32 664	33 582	2,8%
Utbildnings- och fritidspersonal	7 477	8 469	13,3%
Omsorgspersonal	338	283	-16,4%
Totalt	2 694 054	2 748 967	2,0%

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Kostnadsökningen för egen personal inom gruppen sjuksköterskor är 0,2 % och läkare 3,3 %. Detta ska dock summeras med den ökade kostnaden för externt inhyrd personal. Inom den tredje största gruppen, undersköterskor ses en ökning med +3,6 %. Både bemanning tertial 1 i pandemin 2021 kombinerat med den höga sjukfrånvaron innevarande år påverkar dessa totalsiffror.

7.4.2 Kostnadsutveckling externt inhyrd personal

	2021 (tkr)	2022 (tkr)	%	Exklusive statsbidrag %
Inhyrda Sjuksköterskor	74 571	142 391	91%	95%
Inhyrda Läkare	96 298	118 566	23%	10%
Inhyrda Arbetsterapeuter	260	1 028	295%	295%
Inhyrda Läkarsekreterare	27	161	505%	505%
Inhyrda Psykologer	115	1 042	810%	0%
Extern USK, samt övr inhyrd	8 707	14 087	62%	-71%
	179 977	277 276	54%	42%

Externt inhyrd personal har en ökad kostnad, jämfört med föregående år, +54 %. Stor del av den ökade kostnaden för inhyrda läkare syns inom barn-och ungdomspsykiatrin på grund av vakanta överläkartjänster. Cirka hälften av den ökade kostnaden för externt inhyrda läkare är finansierat av statsbidrag.

Ökade kostnader för inhyrda sjuksköterskor redovisas inom de flesta verksamheter på grund av den ökade sjukfrånvaron, bemanningssituationen och tillgänglighetssatsningar. Inhyrda läkarsekreterare 2022 i bilden ovan är en felkontering, avser sjuksköterskor.

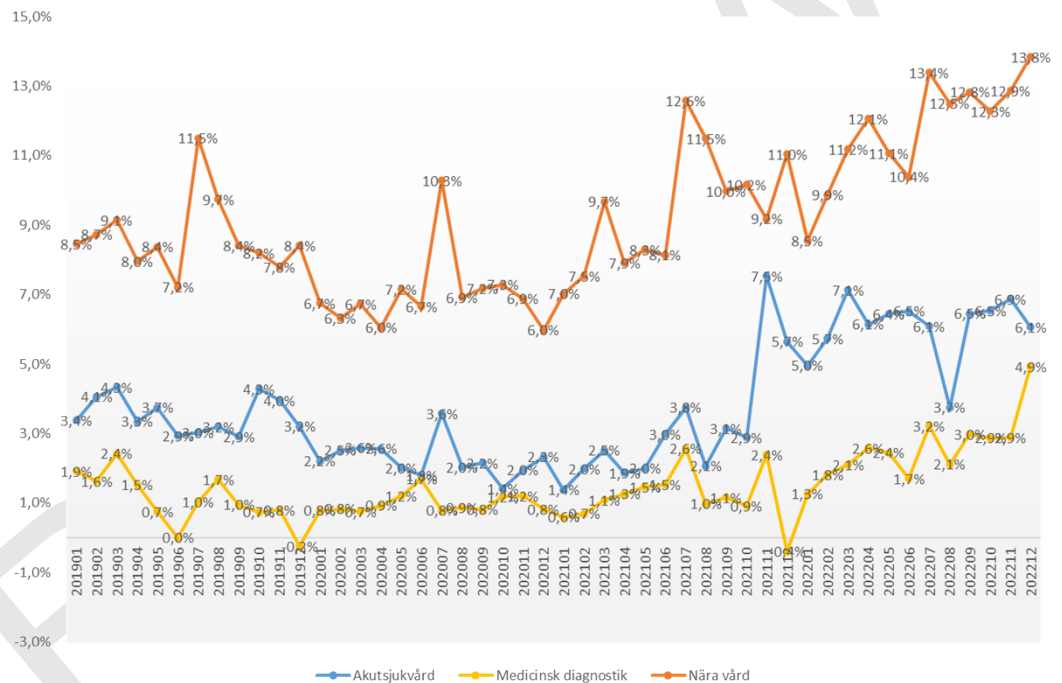
Total kostnadsökning exklusive finansiering via statsbidrag, 42 %.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Totalt motsvarar den externt inhyrda personalen enligt SKR fastställt beräkningssätt 7,0 % av egen lön inklusive sociala avgifter (exkluderat Närvården). Målvärde 2 % uppnås ej. Nedan redovisas utfall per månad och område inom förvaltningen. Tillgänglighetssatsningen inom Akutsjukvården, med inhyrda operationslag syns tydligt från och med hösten 2021. Även inom Nära vård finansieras inhyrd personal via statsbidrag enligt beskrivning ovan.

Aktiviteter under innevarande år är planerade för att uppnå oberoende av hyrpersonal efter första september.

Oberoende hyr, kostnad hyr % av egen personal



Utöver den externt inhyrda personalen har efterfrågan på den interna Resursenheten varit hög under året och vuxit i storlek. Dock har uppdrag kopplade till pandemin, så som munskyddsvårdar, screeningmottagning och förstärkt bemanning kunnat avslutats löpande. Den förvaltningsneutrala kostnaden steg ca 2 Mnr, 7 %.

7.5 DRG-poäng per årsarbetare

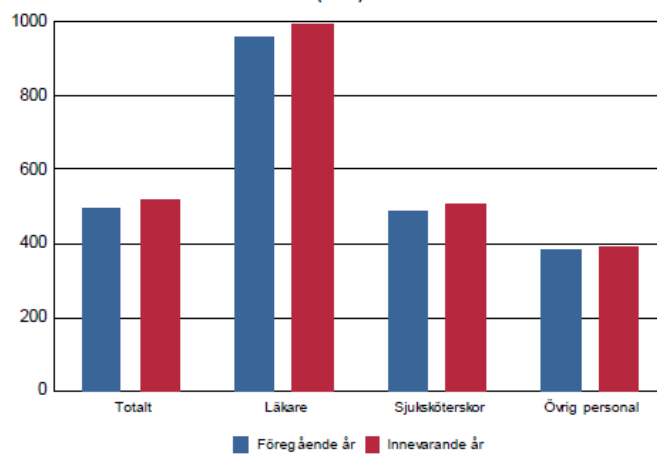
Produktiviteten har sjunkit med -1 % mätt i DRG-poäng/årsarbetare jämfört med föregående år. En försämring jämfört med delårsrapport 2. Nyckeltalet är främst applicerbart inom Akutsjukvården men redovisas även i somatisk verksamhet inom Nära Vård. Aktiviteter i innevarande års förvaltningsplan är planerade för att öka produktiviteten.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.5.1 Kostnad per arbetad timme

Kostnaden/timme har totalt inklusive inhyrd personal ökat med 3,6 %. Alla kategorier har ökat, mellan 3,3 % och 4,7 %. Den förstärkta ersättningen tom 7 mars och det inhyrda operationslaget på operationskliniken påverkar timkostnaden.

Kostnad (kr) per arbetad timme, ordinarie och inhyrd personal (ack)



Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.6 Skattad ekonomisk effekt av pandemin 2022

<i>Pandemirelaterad påverkan</i>	<i>Utfall helår 2022 (Mnkr)</i>	<i>Kort kommentar - vad som påverkats</i>
<i>Ökade intäkter (+)</i>	249	<i>Del av statsbidrag uppdämt vårdbehov/ merkostnader Covid som budgeterats för Covid. Vaccinations- och provtagningsersättning. Sjuklöneersättning. Sålda analyser till andra regiondrivna verksamheter. Såld vård andra regioner, återhämtningsbonus. smittspårningsersättning</i>
<i>Minskade intäkter (-)</i>	-9	<i>Förseningar i åtgärdsplan samt lägre patientavgifter än plan</i>
<i>Summa pandemipåverkan intäkter</i>	240	
<i>Ökade kostnader (+)</i>	246	<i>Personalkostnader, material och tjänster, läkemedelskostnader, vaccination, provtagning, ökad sjuklönekostnad återhämtningsbonus,</i>
<i>Minskade kostnader (-)</i>	-	<i>Föregående års lägre kostnader för utbildning och resor har återgått till budgeterad nivå.</i>
<i>Summa pandemipåverkan kostnader</i>	246	
<i>Netto pandemipåverkan (Sum intäkt-sum kostn)</i>	-6	<i>Inklusive bokförda nettoöverskott vaccination, provtagning och smittspårningsersättning</i>

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.7 Åtgärder för avvikelshantering

För att nå en långsiktigt ekonomiskt hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet räcker det inte med kortsiktiga besparingar. Sådana ska förstås inventeras och genomföras, men underskottet måste arbetas bort långsiktigt genom förändringar i struktur och arbetssätt. Baserat på forskning och erfarenheter från framgångsrika hälso- och sjukvårdsorganisationer fokuserar hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetet inom tre områden.

1. Traditionella **besparingar och effektiviseringar** ger viss effekt och ska genomföras, men kommer inte att lösa sjukvårdens finansieringsbehov i längden.
2. **Standardiseringar och minskad variation.** Forskning visar att runt 20–30% av vad vi gör inom sjukvården är icke värdeskapande aktiviteter (till exempel hantera köer, återbud, komplikationer, skicka patienter fram och tillbaka). I engelskspråkig litteratur talar man om "waste". Genom att arbeta systematiskt med standardiseringar, processer som utgår från patientens väg genom vården, och på detta sätt få in kunskapsstyrning, så har flera sjukvårdsorganisationer visat att resurser frigörs så att ekonomin blir stabil. Detta sker framför allt genom att variationen minskar. Variation är en känd riskfaktor för både ökade patientsäkerhetsrisker, dålig arbetsmiljö, ökade kostnader, och ger en ojämlig vård.
3. **Systemperspektiv och uppströms.** De hälso- och sjukvårdsorganisationer som hittar helt nya sätt att skapa helhetslösningar för sina patienter lyckas bäst. Genom att arbeta integrerat mellan primärvård, sjukhusvård, kommuner och andra samhällsaktörer skapas helhetslösningar som blir både effektiva och ger hög kvalitet. Alla aktörer har samma spelplan och samma spelregler, och tjänar alla på att patienterna mår bättre. Gränsen mellan organisationer blir inte intressant, utan patientens behov står i centrum. Om verksamheten ser patientens väg genom vården som ett vattendrag, lönar det sig bäst att komma nära källan. De åtgärderna får störst effekt, men blir också billigast. Genom att identifiera oönskade utfall (till exempel inläggning på sjukhus, akut sjukdomsförsämring eller många akutbesök) och jobba "uppströms" minskar behovet av specialiserade och dyra insatser nedströms. Nyckeln till framgång är att arbeta tillsammans över organisationsgränser och tillsammans med dem vi är till för.

Hälso- och sjukvårdsförvaltning har kartlagt insatser i dessa tre områden som arbetats in i 2023 års förvaltningsplan. I detta arbete bidrog en konsultrapport från Sirona Health Solutions till viss del, men den var inte heltäckande och saknade ofta underlag för uppskattad effekt, vilket begränsade värdet av rapporten. Några av de beslutade åtgärderna pågår redan medan vissa andra påbörjas under våren.

Rutiner kring effekthemtagning och nyttorealiserings kommer att tydliggöras, som förutsättning för ett systematiskt arbete där effekter av nya arbetssätt både på kvalitet och ekonomi blir uppföljningsbara.

Relevanta nyckeltal håller på att sammanställas, vilket tillsammans med nyttorealiserings blir sätt att följa upp om organisationen rör sig i avsedd riktning. Ekonomiskt blir målsättningen på förvaltningsnivå en bruttokostnadsutveckling under årlig uppräknings, eftersom budgetföljsamhet inte bedöms som realistiskt mått på kort sikt.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

7.8 Resultat – Område/verksamhetsområde

Se även Bilaga 1 Ekonomiskt utfall per verksamhetsområde

Område Akutsjukvård	Årets resultat -89,0 Mnkr
<p>Årets resultat för området blev -89,0 Mnkr jämfört med -51,6 Mnkr föregående år och -102,3 Mnkr i prognos.</p> <p>De huvudsakliga orsakerna till resultatet jämfört med budget kan sammanfattas i följande punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalkostnader -23 Mnkr exklusive kostnader som finansierats med statsbidrag. Avvikelsen härleds främst till inhyrd personal samt förstärkt ersättning under inledningen av året. Ett utmanade bemanningsläge med hög frånvaro och svårigheter att rekrytera har bidragit till avvikelsen. • Köpt vård -21 Mnkr exklusive tillgänglighet. Kostnaderna för Akut- och högspecialiserad vård inklusive valfrihet blev högre än budgeterat kopplat prisuppräknningar från största de leverantörerna samt viss ökad fakturering i volym. Positivt är att kostnaden för dyra patienter blev lägre jämfört med föregående år, vilket annars hade bidragit till större obalans. • Lab- och röntgen -26 Mnkr exklusive kostnader som finansierats med statsbidrag kopplat till provtagning PCR, varav ca 5 Mnkr avser extern lab. Extern laboratoriekostnader ökade med 11% jämfört med föregående år. Ökat antal avancerade röntgenundersökningar samt ökad beställning av laboratorieprover är bidragande till avvikelsen. • Övriga kostnader -22 Mnkr exklusive kostnader som finansierats. Högre kostnader för förbrukningsinventarier, rep- och underhåll samt drivmedel. Högre kostnader för förbrukningsinventarier har ett troligt samband med förändrade gränsvärden för investeringar. Det har inneburit att inköp som tidigare skrev av under nyttjandeperioden kostnadsförs direkt mot driften. 	
Område Nära vård	Årets resultat 29,1 Mnkr
<p>Årets resultat för området är 29,1 Mnkr, vilket är 29,1 Mnkr bättre än budget.</p> <p>De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ersättning vårdtjänster inom psykiatri är 12,9 Mnkr bättre jämfört med budget. Det är framför allt den sålda vården för rättspsykiatriska patienter som avviker positivt. • Vakanser och hög sjukfrånvaro gör att personalkostnaderna avviker negativt med -4,6 Mnkr när kostnader som finansieras med statsbidrag exkluderas. Kostnaderna för egen personal avviker positivt medan inhyrningskostnaderna avviker negativt. • Momskompensationen till Vårdval avviker positivt med 19,5 Mnkr. En stor del av förklaringen till avvikelsen är att en retroaktiv rättning har betalats ut under året. • Det finns övriga både positiva och negativa avvikelser i resultatet som summeras till 1,3 Mnkr när statsbidragsfinansierade kostnader exkluderas. Bland annat återfinns en återbetalning från HMC för tekniska hjälpmedel under året samt negativa avvikelser för röntgen- och laboratoriekostnader. 	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Fördjupning Vårdval Primärvård

Årets resultat för verksamheten är 27,1 Mnkr, vilket också är avvikelsen mot budget. De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:

- Ett nettoöverskott för momscompensation på 19,5 Mnkr. En retroaktiv rättning från och med juni 2020 har gjorts under året och är en stor anledning till den positiva avvikelsen.
- En positiv avvikelse för kvalitetsmålsersättningen på 6 Mnkr. Överskottet kan härledas till ej uppnådda kvalitetsmål, diabetesersättning samt inom kvalitets- och fort-/vidareutbildningsinsatser som alla redovisas under raden för kvalitetsmålsersättning.
- Övriga avvikelser summerar till 1,6 Mnkr när statsbidragsfinansierade kostnader exkluderats. Bland annat finns ett underskott för influensavaccinationer, återbetalning för kostnader för tekniska hjälpmedel samt ersättning för nyinskriven-/utskreven gravid med bland avvikelserna.

Område Medicinsk diagnostik och teknik	Årets resultat +65,5 Mnkr
---	----------------------------------

Årets resultat för området är +65,5 Mnkr, vilket är +39,5 Mnkr bättre än budget.

De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:

- Försäljningen är 26,8 Mnkr högre än budget vilket främst beror på volymökning i produktion för Laboratoriemedicin och Röntgenkliniken.
- Regionersättningen är 21 Mnkr högre än budget vilket bland annat beror på att området erhållit obudgeterade statsbidrag för tillgänglighet motsvarande 13,7 Mnkr.
- Personalkostnaderna är 8,7 Mnkr lägre än budget (inkluderat hyrpersonal). Det beror på att det råder nationell brist på BMA och röntgensjuksköterskor vilket gör det svårt att rekrytera. Kostnaden för hyrsköterskor är 10 Mnkr som följd av att man saknar egen personal. Sociala avgifter är lägre än budgeterat motsvarande ca 5,3 Mnkr.
- Köpta vården är 12 Mnkr högre än budget, vilket beror på Röntgenkliniken köpt tjänster från bland annat Soodia och Unilabs för att upprätthålla befintlig produktion och hantera kösituationen. Den del av den köpta vården som är kopplat till uppdämt vårdbehov finansieras med statsbidrag och finns med på intäktssidan.
- Material-och tjänster är 11,5 Mnkr högre än budget som en följd av ökad produktion. 65% utgörs av laboratoriemedicins reagenser och material bla. för PCR-analyser som utförts men som inte var medräknade i budget. 30% beror på Bröstradiologins ökade materialkostnader och köp av röntgentjänster, som följd av ökad produktion.

Fördjupning HMC

Årets resultat för verksamheten är +2,3 Mnkr, vilket är 2,3 Mnkr bättre än budget. Resultatet före återbetalning till kunder är 11,5 Mnkr och årets kundåterbetalning är 9,2 Mnkr. Resultatet var

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

budgeterat till 0 men enligt politiskt beslut resultatregleras 20% för att finansiera framtida satsningar samt eventuellt framtida underskott.

De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:

- Ökad försäljning av hjälpmedel på totalt 3,5 Mnkr, varav 1,2 Mnkr avser MBH (Medicinska behandlingshjälpmedel). Övrigt avser främst sängar, madrasser och personlyftar till kommuner.
- Lägre sociala avgifter, lägre fastighetskostnader, lägre IT-kostnader och lägre avskrivningskostnader än budget.
- Kostnaderna har minskat till följd av arbetet med lageroptimering, ökat antal upphandlade produktområden samt av en ökad återanvändningsgrad i det cirkulära flödet. Ökade returer och rekonditionering medför också lägre kostnader.

Av de totala planen för EiB (en ekonomi i balans) på 3,7 Mnkr fram till 2022 är total uppnådd kostnadssänkning 5,3 Mnkr.

Område Medicinsk stab

Årets resultat +40,4 Mnkr

Årets resultat för området är +40,4 Mnkr, jämfört med +34,1 Mnkr föregående år och +39,3 Mnkr i prognos.

De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:

- Den positiva avvikelsen på intäkterna, +5,9 Mnkr, avser framförallt ersättning för personal som flyttats från Förvaltningsledningen till Medicinska staben samt högre ersättning i 6%-momskompensation.
- Personalkostnaderna för området är lägre än budgeterat, +6 Mnkr, och beror framförallt på vakanser inom Läkemedelskommittén/Enheten för Sjukvårdsfarmaci och Smittskydd/Vårdhygien samt att en vaccinationssamordnartjänst har köpts in som konsulttjänst.
- Läkemedelskostnaderna för området avviker med +40,6 Mnkr. Förskrivningen av allmänläkemedel och centralt konto samt övriga smittskyddsläkemedel inklusive Hepatit C har varit lägre än förväntat och kostnaderna är därmed lägre än budget. Även kostnaden för Kalydeco och HPV-vaccin är lägre än budget. Under året har kliniker haft möjlighet att avropa medel för dyra läkemedel gällande enstaka patienter från staben. Inga kvalificerande avrop har inkommit från klinikerna och potten har därför fördelats som internt bidrag (övriga kostnader) till kliniker med negativa budgetavvikelser för läkemedelskostnaderna (17,7 Mnkr av 40,6 Mnkr).
- Barntandvården har en negativ budgetavvikelse som beror på att antalet barn som får avgiftsfri tandvård (3–23 år) ökar. Det särskilda tandvårdsstödet uppgår inte till budgeterade kostnader pga att färre personer har rätt till tandvårdsstöd som en följd av pandemin. Inom specialisttandvården råder brist på specialisttandläkare vilket gör att

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

kostnaderna inte blir lika höga som budgeterat. Avtal med privata aktörer förväntas förbättra tillgängligheten på sikt. Tandvården redovisar ett överskott på +3,4 Mnr.

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Område Planerings-och utvecklingsstab	Årets resultat +11,5 Mnkr
<p>Årets resultat för området är +11,5 Mnkr, jämfört med +11,1 Mnkr föregående år och 12 Mnkr i prognos.</p> <p>De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lägre personalkostnader inom AT/BT-enheten pga sjukfrånvaro, föräldradigheter, lägre utbildningskostnader, ej fullårseffekt på BT-tjänstgöringen samt lägre arbetsgivaravgifter. Verksamheten redovisar därmed ett resultat på +5,8 mkr. • Vårdstöd har högre personalkostnader men har också ökat sin försäljning för att möta efterfrågan på poolpersonal. Verksamheten har blivit ersatt med statsbidrag för extra bemanning med arbete inom provtagning och vaccination av covid-19. Satsningar på en chefspool, Bemanningspartner och prov med veckoslutstjänster har gjorts med stöd av statsbidraget Hållbart arbetsliv. Vårdstöd redovisar ett resultat på +1,8 mkr som framförallt beror på att ordinarie personal har lånats ut till annan verksamhet samt provat på veckoslutstjänster som finansierats med anslagsmedel, intäkten för poolpersonal är högre än kostnaderna samt att ersättning har tillkommit för sjuklön och trygghetsanställningar utan motsvarande kostnad. • PU-stab gemensamt har lägre personalkostnader pga vakans för vårddigitaliseringschef och personal som arbetar deltid politiskt och i annan verksamhet. Statsbidraget personcentrerade vårdförlopp ersätter en 25% processledartjänst. Kostnaderna för samfinansierad verksamhet inom kunskapsstyrningen är lägre än förväntat (ingen kostnad för medfinansiering strukturerad vårdinformation och nationellt kliniskt kunskapsstöd). Verksamheten redovisar därmed ett resultat på +3,9 mkr. 	
Område Förvaltningsledning	Årets resultat -538,3 Mnkr
<p>Årets resultat för området är -538,3 Mnkr, vilket är -512,3 Mnkr sämre än budget.</p> <p>De huvudsakliga orsakerna till resultatet kan sammanfattas i följande punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den ekonomiska obalansen på -600 Mnkr redovisas på förvaltningsledningen. • Vaccinationskostnaderna för covid-19 uppgår till 52,9 Mnkr och finansieras av statsbidrag. Vaccinationerna har genererat en nettointäkt på 10 Mnkr för området. • Övriga positiva avvikelser på område Förvaltningsledning är i huvudsak statsbidrag. För provtagning och smittspårning har 28 Mnkr hämtats i nettointäkt och för utökat antal AT-tjänster har 10,3 Mnkr hämtats i nettointäkt. Bonuspotten för Tillgänglighet har genererat 39 Mnkr samt att medel från Uppdämt Vårdbehov, 8 Mnkr, ska täcka kvarstående merkostnader för covid-19 inom förvaltningen. • Privata vårdgivare prognostiserar ett positivt resultat på 16,6 Mnkr. Överskottet beror främst på ej uppnådda volymer. • Övriga avvikelser avser framför allt konsultkostnader, merkostnader covid-19 samt kostnad för digitala kallelser som i år tas på Förvaltningsledningen. 	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

HSF totalt	Årets resultat –480,7 Mnkr
-------------------	-----------------------------------

7.9 Investeringsredovisning

Förvaltningen har under året anskaffat anläggningar för 163,0 Mnkr. De största posterna är linjäraccelerator 15,9 Mnkr, anestesiarbetsstation 11,9 Mnkr, magnetkamera 7,7 Mnkr, skelettutrustning akutröntgen Lab A2 6,4 Mnkr samt CT-simulator 4,6 Mnkr.

Förseningar på grund av pandemin gör att en förskjutning av inköp avseende budget 2021 och 2022 kommer att fortsätta påverka 2023, uppskattningsvis 109,4 Mnkr.

Belopp i tkr

	Helår						Avvikelse budget - utfall 2022
	Bokshut	Budget	Utfall	Utfall	Prognos	Prognos	
	2021	2022	perioden inköp 2022 utifrån budget 2021	perioden inköp 2022 utifrån budget 2022	inköp 2023 utifrån budget 2022	Inköp 2023 utifrån budget 2021	
Investeringsutgifter							
Immateriella anläggningstillg							
Datorutrustning	2 477	786		267			519
Medicinsk apparatur	115 708	143 504	46 720	61 918	74 687	4 139	81 586
Byggnadsinventarier	0	11 649		9 639	750	0	2 010
Bilar och transportmedel	5 797	9 300		1 451	7 800	0	7 849
Leasingavtal							
Övriga maskiner och inventarier	1 704	4 051	1 257	3 232	675	1 800	819
Tekniska hjälpmedel	37 163	40 710	17 732	20 778	19 569		19 932
Totalsumma	162 848	210 000	65 709	97 285	103 481	5 939	94 983

2-års regel Specifikaktion* (Gäller ej bygg och fastighetsinv)		
Anläggning	Investerigsid	Saldo
System för bentäthetsmätning	RV-3782	1 000
System för långtidsregistrering (blodtryc	RV-3784	769
Utrustning för HbA1c	RV-3568	1 000
Autoklav	RV-2865	1 070
		3 839

* Här redovisas enskilt objekt fr 2021 enl 2-års regeln under förutsättning att outnyttjat utrymme finns från år 2021-2022

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

8 UPPFÖLJNING INTERNKONTROLL

8.1 Behörighetstilldelning i Cosmic

Gemensamt projekt med IT-organisationen. Direktivet är godkänt. Arbetet med att planera för en behovs- och riskanalys är påbörjat. Slutdatum är satt till juni 2023.

8.2 Lagefterlevnad miljö

I och med att utfallet av egenkontroll för miljö var godkänd, även om svarsfrekvensen kan förbättras har ingen förvaltningsövergripande aktivitet utförts under hösten.

8.3 Brandskydd

Planeras för samlad lägesbild, uppföljning och mätbarhet i kommande internkontroll 2023.

Finns en förväntan, med bakgrund till lagefterlevnad att genomförandegraden ökat då stödet från Säkerhetsenheten och förutsättningar för verksamheten utvecklats samt att kravställd aktivitet finansieras via Säkerhetsenheten.

8.4 Makulering av kundfakturor

Ingen åtgärd under hösten då utfallet av internkontrollgranskningen var tillfredsställande.

8.5 Granskning av utanordningslistor

Resultatet var ej tillfredsställande i årets internkontroll. Efter information till ledningsgrupper och kommunikation till alla chefer via Löneservice under hösten finns en förväntan om förbättrat utfall innevarande år.

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

9 FRAMTIDSBEDÖMNING

Kompetensförsörjning, tillgänglighet och kostnadsutveckling kommer att vara de stora utmaningarna som hälso- och sjukvården behöver hantera under de kommande åren för att kunna erbjuda invånarna den vård de behöver med de resurser som finns tillgängliga. Ett fortsatt systematiskt arbete med kvalitet utgör grunden, och innebär inte någon motsättning till ekonomisk hållbarhet. God vård av hög kvalitet är nästan alltid både billigare och effektivare, men också mer attraktiv att jobba i. Genom att följa de grundläggande principerna och arbeta tillsammans över vårdgränser och med dem vi är till, arbeta uppströms, vara nyskapande och skapa insatser anpassade till invånarnas behov, så skapas förutsättningar för att klara framtidens utmaningar.

Tillgängligheten kommer att fortsätta kräva särskilda insatser under lång tid framöver. Det är viktigt att inte bara utöka befintliga arbetssätt, utan också finna nya, exempelvis genom digitalisering, för att möta invånarnas behov.

De utmaningar som finns avseende kompetensförsörjning delar vi med hela västvärlden, vilket innebär att det finns goda exempel att lära från. Med dagens arbetssätt kommer vi inte att räcka till för behoven i framtiden. Nya kompetenser, skifte av uppgifter och nya arbetssätt kommer att behövas.

Nära vård är en del av den förflyttning hela hälso- och sjukvården behöver klara av framöver för att långsiktigt möta invånarnas behov. Därför arbetar hälso- och sjukvårdsförvaltningen med att också den specialiserade vården blir del i detta arbete, och att vi skapar förutsättningar för arbete över organisationsgränserna för att möta invånarnas behov.

Framöver kommer vi behöva mer "uppströms-arbete" i linje med nära vård, där vi tillsammans över organisationsgränser arbetar med kedjan av händelser som leder till sjukvårdsbehov, så att detta kan förebyggas. Det kan handla om att undvika onödiga inläggningar på sjukhus, flytta hem insatser som idag sker på sjukhus, men också att säkerställa att evidensbaserade hälsofrämjande och förebyggande insatser sker.

Förvaltningsledningen har identifierat fem insatsområden med särskild betydelse där arbetet behöver koncentreras framöver; hälsofrämjande arbete, personcentrering, säkrad kompetensförsörjning, tillgänglig och effektiv vård och omställningen till framtidens hälso- och sjukvård. I förvaltningsplanen för 2023 ingår att beskriva framtidens hälso- och sjukvård i Västmanland, för ett helhetsgrepp om vårdstruktur och arbetssätt.

För att nå en långsiktigt ekonomiskt hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet räcker det inte med kortsiktiga besparingar. Sådana ska förstås inventeras och genomföras, men underskottet måste arbetas bort långsiktigt genom förändringar i struktur och arbetssätt. Baserat på forskning och erfarenheter från framgångsrika hälso- och sjukvårdsorganisationer kommer hälso- och sjukvårdsförvaltningen att fokusera arbetet inom tre områden; 1. Traditionella besparingar och effektiviseringar, 2. Standardiseringar och minskad variation, 3. Systemperspektiv och uppströmsarbete för att främja hälsa och förebygga ohälsa. Hälso- och sjukvårdsförvaltning har i

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

förvaltningsplanen arbetat in insatser och uppdrag inom dessa områden som tillsammans kommer att leda till en lägre kostnadsutveckling och verksamhet i balans.

Utvecklingen av infektionspanoramata utgör en stor osäkerhet. Under 2022 utsattes vården i Västmanland för hård press av infektioner, särskilt i början och slutet av året, men till viss del också under sommaren. Vågor av virus-spridning i samhället drabbar vården dubbelt, både genom ett ökat behov av vård och ökad sjukfrånvaro hos medarbetarna.

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

10 LÄGESRAPPORT – UPPDRAG I FÖRVALTNINGSPLANEN

HSF= Förvaltningsledning, NV= Nära vård, AS= Akutsjukvård, MTD=Medicinsk diagnostik och teknik,
MS= Medicinsk stab, POU= Planering och utveckling, HMC=Hjälpmiddelscentrum

Åtgärd	Lägesbild	Ansvarig	Status 31 dec
Ett välmående Västmanland			
1. <i>Projekt inom Program Nära vård;</i> - Utveckla och etablera handlingsplan för patientkontrakt	Arbete pågår. Arbetet med och den nya förvaltningsplanen har påverkat prioritering i projektet och därmed också framtagandet, utformning av handlingsplanen.	HSF	
1. Utveckla samverkan med intresseorganisationer	Patienter och patientorganisationer medverkar vid utveckling av olika vårdområden, exempel är: cancervården genom olika SVF och cancerrådet. Likaså inom KOL och strokesjukvården. Dialog forum är en annan mötesplats.	HSF	
2. <i>Projekt inom Program Nära vård;</i> - Hemsjukvård för barn - Barn med fetma - Utveckling av hälsocenter - Mottagning för tidiga insatser - Processöversyn barn och unga	Hemsjukvård för barn har drivits i ett år. Tydliga positiva effekter för den enskilda familjen. Drivs i projektform 2023 ut. Projekt Barn med fetma avslutas första kvartalet 2023 och har resulterat i nya arbetssätt och utbildning-/kompetenshöjande insatser i samverkan inom och mellan region och kommuner. (Övriga se 3-4 och 6)	NV	
3. Fokus levnadsvanor - rökning	Ett lokalt programområde har startat en, LAG tobak. Huvudområde är tobaksavvänjning, arbete har ökat med stöd av arbetsgruppen.	HSF/LB	
3. Tandhälsolektioner i skola och förskola	Tandhälsolektion i skolorna i Västmanland har utförts enligt plan	MS	
3. Genomgång av nuläge och utveckling av nationellt vaccinationsprogram och strategier runt detta	Beredning pågår inför eventuellt införande av vaccination av gravida mot kikhosta. Projektet vaccination mot Covid-19 har fått i uppdrag att koordinera också årets vaccination mot säsongsinfluensa	MS	
3-4. <i>Projekt inom Program Nära vård;</i> - Äldrepsykiatri - förbättra omhändertagandet	Vuxenpsykiatriska äldremottagningen öppnade i september	AS, NV	
3-4. Utveckla Hälsocenter	Fokus nu är förbättringsåtgärder avseende digitalisering	NV	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

3-4. <i>Projekt inom Program Nära vård;</i> - Utökad mobil verksamhet i hela länet	Samtliga fyra närvårdsteam är i drift i projektform, testas och fortsätter utvecklas och utvärderas till och med årsskiftet 2023/2024	NV, AS	
3-4. <i>Projekt inom Program Nära vård;</i> - Vuxna med förvärvade hjärnskador	Bygger på förstudie som utfördes 2021 med syfte att etablera ett tvärprofessionellt stödteam/resursteam som främjar en rehabiliteringskedja för personer med förvärvade hjärnskador.	NV	
5. Analys av resultat och framtagande av åtgärdsförslag gällande ledtider inom cancervården	Inklusionskriterierna har förbättrats och är nu över 80%, ledtidmättet har försämrats något men fler patienter har behandlats.		
6. <i>Projekt inom Program Nära vård;</i> - Mottagning för tidiga insatser (MTI) - Processöversyn Barn och unga med psykisk ohälsa	MTI har drivits i projektform och övergick i ordinarie verksamhet vid årsskiftet 2022-23. Processöversyn avslutad 2021. Resultatet kommer att användas i den fortsatta verksamhetsutvecklingen.	NV, AS	
RS1. Införa tarmcancerscreening	Etablering och införande av tarmcancerscreening har påbörjats, 50-tal patienter har i nuläget screenats för att genomgå tarmundersökning (koloskopi)	AS	
RS2. Gemensam plan med regionalutvecklingsförvaltning (RUF) gällande fortsatt hälsoinriktat arbete	Arbete pågår tillsammans med enheten för folkhälsa gällande levnadsvanor. Bildat en tvärprofessionell och organisationsoberoende lokal arbetsgrupp för matvanor och obesitas. Liknande grupp har inom tobaksområdet slutrapporterat. Förslagen är driftsatta.	NV	
HN1. Följa upp arbetet med genusperspektiv vid förskrivning. Genomföra interna utbildningar om barnkonventionen	En uppföljning gjordes under delår 1 som visar att jämställdhets perspektivet är integrerat både i grund- och produktions- inriktade förskrivningsutbildningar. Aktuell statistik för innevarande år är framtagen och kommer att användas på förskrivningar utbildningarna i höst och är uppdaterad på Vårdgivarwebben	HMC	
HN1 Utbildning för vård och omsorgspersonal, instruktionsfilmer som stöd för förskrivare, vård och omsorgspersonal och egenvård, utreda och eventuellt utöka utbudet	Instruktionsfilmer Instruktionsfilmer som stöd för förskrivare, vård- och omsorgspersonal och för egenvård är samlade på Vårdgivarwebben och 1177.se Det finns även en plan för att samla och publicera ytterligare på webben under hösten. Översyn av förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team Efter översyn och samråd med projektledare(Nära vård – utveckling av mobilitet i Region Västmanland, noden Västerås, Surahammar) finns det i dagsläget inte behov av utökad	HM	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

	förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team. Mobila team är kopplade till hemsjukvårdens arbetsterapeuter och fysioterapeuter, vilket bedöms täcka behovet av förskrivning.		
Ett nyskapande Västmanland			
11. Omställningsarbete till Nära vård utvärderas vetenskapligt inom utvalda områden	Följeutvärdering pågår för Närvårdsteamerna i länet. Vuxenpsykiatrisk äldrevårdsmottagning som startade i september innefattar integrerad klinisk forskning.	NV	
11. Utveckla automationsteknik inom jour Lab. och mikrobiologi	Ombyggnation pågår på jurlaboratoriet inför installation av nya automationsbana.	MDT	
11. Digitalisering inom patologi	Projektet är nu i förvaltning men införandet har pausats till årsskiftet pga. Personalbrist. Återupptas under första halvåret 2023.	MDT	
11. Pilotprojekt validering av AI-metoder vid bröstcancer-screening	Arbetet pågår i Vinnovastött projekt. Rutiner håller på att sättas upp.	MDT	
En effektiv verksamhet av god kvalitet			
14. Strategiskt arbete med resurs- och produktionsplanering via Vårdstöd	Resursplanering har fortsatt arbetet med att implementera schemaplaneringssystem och påbörjat upphandling. Fortsatt utveckling av bemanningspartner. Fortsatt utveckling av stöd i tillgänglighetsarbete i syfte att arbeta mer proaktivt med tillgänglighet har ett arbete med att ta fram en taktisk DUVA rapport påbörjats	HSF	
14. Utöka kapaciteten för att säkerställa tillgängligheten	Arbete pågår genom aktiviteter i innevarande års förvaltningsplan	HSF	
15. Fortsatt samverkan med berörda parter för etablering av sammanhållen journalföring	Västerås, Sala, Köping, Norberg och Fagersta implementerade. Under våren ansluts Skinnskatteberg och Arboga. Surahammar och Hallsthammar planeras in under hösten 2023.	HSF	
16. Fokus utökad mobilitet och äldrepsykiatri under 2022	Äldrepsykiatrimottagning är öppnad i september. De har bland annat ett uppdrag att vara mobila och kunna arbeta med hembesök i hela länet	HSF	
17. Säkerställa implementering av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp	Tio personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp är implementerade, ytterligare 10 håller på att implementeras. Samverkan sker med berörda verksamheter genom utbildning och processutveckling.	HSF	
19. Fortsatt arbete med framtagande av nytt primärvårdprogram som stödjer samverkan och omställning till	Arbetet är pausat till efter valet. Omtag januari 2023.	NV	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Nära vård samt nytt ekonomiskt styrsystem			
---	--	--	--

PREVIEW

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

20. Genomföra aktiviteter kopplat till miljöprogrammet	Arbetet enligt plan, bland annat genom pilotprojekt för ökad utsortering av plast på operationskliniken. Förvaltningen har under året en resurs på 50% för att stärka hållbarhetsarbetet	HSF	
21. Deltagande i regionövergripande projekt kring material och inköp för att stärka och följa köprohet	Regionaövergripande projekt pågår. Utvecklat samarbete mellan Inköpsorganisation och ekonomi. Ökat fokus på E-handel via projekt E-handel 2.0	HSF	
22. Deltagande i regionövergripande projekt kring fastighet och materialförsörjning	Förvaltningen deltar i utformning av internhandelsmodell för NAV samt modell för utrustningsförsörjning i NAV	HSF	
23. Verkställa åtgärder utifrån Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2021-2024	Arbete pågår. Implementering av handlingsplanen sker genom Centrala patientsäkerhetsteamets samtliga aktiviteter t.ex. genom patientsäkerhetsdialoger, modifiering av utbildningar mm.	HSF	
RS3. Införande av lågröskel-mottagning	Införd. Öppnade i december i lokaler i psykiatrihuset, organiserad under vuxenpsykiatri.	NV,AS	
RS4. Fortsatt planering av tillnyktringsenhet	Arbetet pausat i väntan på klargörande av finansiering, då kommunerna meddelat att de ej kommer bidra ekonomiskt	NV	
RS5. Säkerställa den rättspsykiatriska vårdprocessen genom utveckling av enhet med säkerhetsklass 3.	Pågår. Nästa steg är RFP som blir klar januari 2023, därefter projektering och slutligt beslut.	NV	
RS6. Följa KPP i relevanta delar	KPP 2021 redovisad på ledningsnivå. Översyn av diagnosgrupper som kraftigt överstiger medelkostnaden för länssjukhus	HS	
RS7. Verkställa åtgärder utifrån Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2021-2024 för att säkerställa god kvalitet i förvaltningens processer och tjänster	Arbete pågår. Implementering av handlingsplanen sker genom centrala patientsäkerhetsteamets samtliga aktiviteter t ex. genom patientsäkerhetsdialoger och modifiering av utbildningar	HSF	
RS7. Förvaltningen ska uppnå efterlevnad i MDR (Medical Device Regulation)	Fortlöpande arbete med implementering av krav enligt EU-förordningen för medicintekniska produkter (MDR2017/745)	HSF	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

RS7. Förstärka suicidprevention	<p>Regional handlingsplan tillsammans med kommunerna framtagen. Arbete med regiongemensamt vårdprogram för suicidprevention, inlett Q1 2023, lett av Nära vård med medverkan centrala patientsäkerhetsteamet.</p> <p>Samverkansprojekt för efterlevandestöd avslutat utan resultat. Samverkansmedel fanns inom ramen för Ök Psykisk hälsa och suicidprevention mellan SKR och staten, men kommunerna avslag deltagande med hänvisning till att efterlevandestöd vid suicid ej är kommunalt uppdrag.</p>	HSF	
RS8. Redovisa effekthemtagning i förvaltningens prioriterade utvecklingsprojekt	Effekthemtagningsplan finns inom prioriterade utvecklingsprojekt	HSF	
RS9. Barn- och ungdomshälsan i länets fyra noder	Barn- och ungdomshälsan öppnade i Sala i mitten av oktober.	NV	
RS10. Säkerställa att samtliga medarbetare har genomgått grundläggande miljöutbildning. Uppföljning enligt internkontroll	3 826 av förvaltningens medarbetare har genomfört den grundläggande miljöutbildningen under den senaste treårs perioden. Ytterligare medarbetare har påbörjat men inte slutfört utbildningen.	HSF	
RS11. Säkerställa att chefer med delegerat miljöansvar genomför årlig egenkontroll av miljö. Uppföljning enligt internkontroll	Per den 31 augusti har 78% av chefer med delegerat miljöansvar besvarat egenkontroll miljö	HSF	
HN2. Ökat antal försäljningsprodukter som ingår i det cirkulära flödet.	Hållbarhetsarbetet går framåt och det cirkulära flödet ökar	HMC	
HN3. Genomföra program förbättrade arbetssätt med digitala stöd.	<p>Arbetet med att förbättra arbetssätt med stöd av digital teknik pågår. Målet är att 25% effektiviseringar i processer där GAP analys visat förbättringspotential.</p> <p>Implementering av arbetssätt för digital utprovning pågår; 71 utprovningssärenden per 31 augusti har genomförts via videolänk (62 kognition, 6 kommunikation, 3 manuell rullstol, sammanlagt 79 videomöten</p> <p>Arbete med att förbättra regioninterna faktureringsredovisning via DUVA är genomförd och förfinas ytterligare under hösten</p> <p>Arbete pågår med att förbättra för att förbättra faktureringsredovisningen till kommunala och privata aktörer via DUVA.</p>	HMC	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

	Ett arbete för att förbättra det proaktiva stödet för uppföljning till förskrivare har påbörjats		
HN4. Samverkansprojekt med kommuner om nya digitala tjänster, medverka i hemmonteringsprojekt, inspirationsdag bistånd och kommunal rehab.	<p>En inspirationsdag kring fördelarna med tidig samverkan mellan biståndshandläggare och rehabiliteringspersonal är planerat till 23 november.</p> <p>Syftet är att inspirera tidig samverkan redan vid en äldre persons första behov av biståndsdömda insatser. Målet med tidiga gemensamma insatser i samverkan är att bibehålla och öka den äldres aktivitetsförmåga, självständighet och delaktighet samt främja kostnadseffektiva insatser.</p> <p>Forskning visar att samverkan vid tidiga insatsbehov ökar möjligheten till kvarboende i eget boende och förskjutning av mer omfattande servicebehov</p>	HMC	
Stolta och engagerade medarbetare samt uppdragstagare			
24. När den regionövergripande processen är klar och förankrad i organisationen bidrar förvaltningen i inventeringsarbetet för att se över möjligheterna att ta emot personer som står långt ifrån arbete.	Process och rutin är framtagna av CHR stab . HR förmedlar eventuella behov från Arbetsförmedlingen till berörda förvaltningar/verksamheter. Samordningsansvar CHR stab	HR	
25. Hållbart ledarskap HSF	Analys av projektets resultat pågår och ställningstagande om fortsatt arbete i förvaltningen.	HR/POU	
26. Dimensionering ST-läkare	En översyn av dimensionering av ST-läkare med fokus på psykiatri, allmänmedicin och geriatrik har genomförts	HSF	
27. Riskgruppsorienterat arbetssätt för identifierade målgrupper i syfte att sänka sjukfrånvaron	Arbete pågår med riskorienterat arbetssätt (ROA) i förvaltningen och just nu identifieras verksamheter som kan vara lämpliga att ingå i insatsen	HSF	
28. Fortsätta utveckla effektiva schema-och bemanningsmodeller	<p>Pilotprojekt i tre verksamheter av "Tessa", ett robotiserat schemasystem, genomfört. Detta som ett led i att förbättra administrationen av dygnet runt schan och en E-utbildning för Tessaanvändaren framtagna och finns på kompetensplatsen. Breddinförande 2023.</p> <p>Förvaltning och utvärdering av befintliga arbetstidsmodeller såsom veckoslutstjänster och natt/rotation pågår. Kontinuerligt arbete med Adacta och strategisk bemanningsplanering sker ständigt med stöd av bemanningskoordinator. Projekt bemanningspartner är uppstartat.</p>	HSF/POU	

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

30. Vårdvals/avtalspartner involveras i utveckling av NV	Vårdcentralerna är involverade i flertal utvecklingsaktiviteter kopplat till nära vård, se särskild rubrik.	HSF	
--	---	-----	--

En stark och uthållig ekonomi			
31. Den gemensamma styrgruppen, och dess deltagare från HSF, Regionkontor och Regional utveckling, genomför under 2022 en utvärdering av hur styrning, redovisning och uppföljning av riktade statsbidrag säkerställs. Rapport under hösten 2022	Under 2022 har det under föregående år påbörjade arbets sättet gällande de riktade statsbidragen för hälso- och sjukvård fortsatt och förfinats. Statsbidragsgruppen bereder och fördelar statsbidragen och regionstyrelsen informeras löpande om planeringen för användandet av respektive bidrag. Uppföljning sker dels i HSF:s uppföljningsrapporter, dels till styrelsen i samband med återrapporteringen till staten. Processen är transparent och följer riktlinjen för riktade statsbidrag.	HSF	
32. Säkerställa beslutade åtgärder inom samtliga målområden för att långsiktigt uppnå balans mellan verksamhet och finansiering. Se även RS 12 nedan	Denna punkt redovisas i ekonomiavsnittet 7.7 ovan, samt i framtidsbedömningen	HSF	
RS12. Till delår 1 redovisas en revidering av befintlig åtgärdsplan beslutad nov 2020. Därtill, lämnas lägesbild av ytterligare identifierade åtgärder, samt uppdatering av analys av kostnads- och produktivitet utveckling enligt avsnitt 4.3 Budget nedan	Sirona-rapport presenterad för Regionstyrelsen 31 maj. Har arbetats in i lämpliga delar i förvaltningsplan 2023-2025.	HSF	

11 INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-03-22

Diarienummer: HSF220513

12 BILAGOR

- Bilaga 1: Drifrapport per verksamhetsområde
- Bilaga 2: Resultat per basenhet
- Bilaga 3: Lönekostnader, inkl. externt inhyrd personal
- Bilaga 4: Verksamhetsrapporter: Akutsjukvård, Nära Vård

Årsredovisning 2022 - Förvaltningstotal HSF

Bilaga 5: Investeringsbilaga
Bilaga 6: Kvalitetsbokslut

PREVIEW